

[Tove Lindbo Larsen]

Det skal være meget kort. Det drejer sig om ministerens kommentar om, at samfundsrepræsentanterne havde alle muligheder for at få kontakt med ministeren eller ministeriet, hvis det var det, man ville. Jeg mener nu, at hvis man fra ministerens side vil have et samarbejde med samfundsrepræsentanterne, skal det foregå på en anden måde, end at de altid er velkomne om torsdagen, hvis det skulle være. Det er måske også stillet lidt skarpt op, at det lige skal være i modtagelstiden, og det er heller ikke så meget det, jeg mener, men et samarbejde med repræsentanter, man sætter ind i bestyrelser, vil jo have en anden karakter, hvis det er ministeren, der indkalder til et årligt møde, hvor man drøfter ting, som kan have en fælles interesse for samfundsrepræsentanterne. Jeg mener, der er en markant forskel på, om man kan komme, hvis der er noget, man vil sige, eller man indbydes til et orienteringsmøde, eller hvad det nu måtte være.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 245:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (TV 2).

(Fremsat 23/4 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

Socialdemokratiet er positivt indstillet over for dette lovforslags hovedformål, at der

oprettes en ny landsdækkende TV-kanal uden for Danmarks Radio.

Vi mener, at mediepolitik også er kulturpolitik. Hvis der er noget, som der vil være behov for over for den strøm af udenlandsk TV af mere eller mindre god kvalitet, der vil strømme ned over os i de kommende år, så er det en udvikling af de kreative kræfter, der findes i Danmark på medieområdet. Dansk sprog og kultur skal have bedre betingelser for at leve i den nye medieverden. Desværre har hensynet til dansk kultur ikke været det vigtigste for regeringen. For regeringen har indførelsen af et kommercielt, reklamefinansieret TV 2 været et prestigeprojekt, der for alt i verden skulle gennemføres.

I første omgang fremsatte den tidligere kulturminister, fru Mimi Stilling Jakobsen, et forslag om, at TV 2 skulle gives i koncession på forretningsmæssige betingelser til de kapitalstærke kredse, der måtte være interesseret. Den gik ikke. Der var ikke noget flertal.

Gennem lange forhandlinger med socialdemokratiet og det radikale venstre nåede man derefter frem til et forslag byggende på entreprisemodellen, som mediekommisionens flertal havde anbefalet. Forhandlingerne kunne ikke afsluttes, fordi regeringen stædigt holdt fast ved, at TV 2 skulle reklamefinansieres. Det radikale venstre havde her givet regeringen visse forhåbninger.

Da forhandlingerne fortsat trak ud, blev kulturministeren udskiftet, og den tidligere formand for mediekommisionen, H. P. Clausen, skulle som ny kulturminister gøre arbejdet færdigt. Vi havde visse forhåbninger til, at der nu skulle føres kulturpolitik i stedet for reklamepolitik, men den nye kulturminister havde ikke brug for at tale med socialdemokratiet. Toget er kørt, som statsministeren sagde. Flertallet i det radikale venstres folketingsgruppe er stået på reklametoget. O.k., der er et mindretal – og det kan vi glæde os over – som har mulighed for at trække i nødbremsen, inden man når frem til den kommercielle endestation.

Lovforslaget går ud på, at seerne skal betale højere licens for at få lov til at se reklamer i et kommende TV 2, og det lyder jo lidt mærkeligt. Det radikale venstres holdning i denne sag er vejrsmølleagtig. Først er man stærkt imod reklamefinansiering, helt i overensstemmelse med folketingets flertal. Så fremsætter man et stærkt puritansk forslag

[Tastesen]

med en masse forbudsbestemmelser og åbner dermed reklamedøren på klem. Regeringen griber forslaget med kyshånd. I regeringen ved man godt, at hvis reklamedøren først er åbnet, vil det kommercielle pres meget hurtigt flytte grænserne, reklamerne vil flyttes tættere og tættere på programmerne og vil efterhånden også præge programindholdet.

Det forslag, som hr. Bilgrav-Nielsen har påtvunget regeringen, vil nemlig ikke give de penge, der skal til for at finansiere TV 2. Den nyeste seerundersøgelse fra Danmarks Radio, fra februar 1986, viser, at det gennemsnitlige seertal før TV-Avisen er godt 400.000, og at det gennemsnitlige tal efter TV-Avisen er ca. 1,2 millioner. Det er på disse tidspunkter, man vil vise sine reklamespots, og tallene skulle så passe nogenlunde med forslagets beregninger.

Men, hr. kulturminister, har man fuldstændig glemt, at seertallet skal deles med Danmarks Radio, eller er man så optimistisk, at man tror på, at TV 2 helt vil kunne udkonkurrere Danmarks Radio? Har man ikke glemt at dividere med 2? Det vil da formentlig være sådan, at de to TV-stationer kommer til at dele seerne. Det er i hvert fald den lille tabel, og den synes ikke at være taget med i beregningerne i ministerens forslag.

Eller hvad mener kulturministeren om det løfte, som hr. Bilgrav-Nielsen gav sine vælgere i Koldingkredsen på et møde den 21. april i år, jeg citerer fra Jydske Tidende: »Vi har aldrig ønsket de reklamer, så derfor er vi i princippet også bedøvende ligeglade med, hvor mange penge de indbringer.« Hr. kulturminister, er det ikke for letsindigt at lave forlig med et parti, der siger ja, men mener nej?

Socialdemokratiet går nu til forhandlingerne i kulturudvalget med en positiv holdning til et TV 2. Vi vil give det radikale venstres medlemmer en chance for ikke at skulle begå vold mod deres inderste sjæl. Vi vil foreslå, at alt, hvad der vedrører reklamefinansiering, skal ud af lovforslaget. Vi vil være åbne over for forhandling om alle øvrige spørgsmål, og vi vil naturligvis stille forslag om alternativ finansiering. Vi har flere ideer, som vi godt vil have drøftet i udvalget.

Hvis et flertal i folketinget mener, at det af kulturpolitiske grunde er nødvendigt med et TV 2, vil socialdemokratiet ikke forsinke denne beslutning. Vi ønsker et TV 2, men det

skal ikke være afhængigt af kapitaltilførsel fra det private erhvervsliv.

Flemming Jensen (KF):

Må jeg sige i modsætning til hr. Tastesen, at vi fra det konservative folkeparti glæder os over, at der både hos ministeren, hos regeringspartierne og hos det radikale venstre har været vilje til at forhandle sig frem til et resultat, som vi finder rimeligt og rigtigt.

Det hænder, at folketinget bliver beskyldt for lovsjuskeri ved at haste ting igennem. Man kan med nogenlunde sikkerhed sige, at det i hvert fald ikke gælder behandlingen af TV 2. Det er belyst fra alle ender og kanter igennem en snes år eller så. Efter dette meget grundige arbejde – hvori hr. Tastesen jo også har deltaget, har jeg hørt – er man altså nået frem til et kompromis af en sådan karakter, at vi kan acceptere det.

Vi har fra konservativ side gennem årene haft nogle meget væsentlige ønsker i mediepoltikken. Vi har ønsket monopolbruddet for konkurrencens og alsidighedens skyld, og vi har ønsket en form for reklamefinansiering.

Med dette forslag får vi for det første monopolbruddet. Vi glæder os ikke mindst over den vægt, der i forslaget er lagt på nyhedsformidlingen. Vi ved selvfølgelig, som alle andre, at der ikke er censur i Danmarks Radio; men vi ved også, at jo flere der er til at udvælge fra informationsstrømmen, jo større skulle muligheden være for et alsidigt udvalg.

Det er jo rigtigt og meget ærligt, når TV-Avisen en gang imellem slutter sine udsendelser med, at studieværten siger: »Det var så, hvad vi havde valgt at bringe i dag«. Det var, hvad man havde valgt at bringe. Havde vi flere muligheder, havde der måske været andre ting, man havde bragt. Det giver en større alsidighed. I virkeligheden er én kanal jo faktisk relativt risikabel, al den stund demokratiet nu engang lever på valgmuligheder.

Vi hilser også med tilfredshed § 15 k, der slår fast, at TV 2 er en selvejende virksomhed, der skal lægge vægt på kvalitet, alsidighed og mangfoldighed. Vi håber og tror, at de regionale sendere kan bringe noget, Danmarks Radio ikke har kunnet – bl.a. afsløre

[Flemming Jensen]

for os, der bor heromkring, at der er en verden på den anden side af Valby Bakke.

Der kommer til at ligge et meget stort ansvar på bestyrelserne, både de regionale og den landsdækkende. Men det er nok godt, at opgavefordelingen her bliver meget klar med en ledelse, som står for programmerne uden indblanding fra andre sider.

Finansieringen har været det store spørgsmål gennem tiderne. Vi glæder os over, at forhandlerne åbenbart har klaret det problem. Jeg håber så, at der er nok af dem.

Enhver ved, at det konservative folkeparti af flere årsager har ønsket en reklamefinansiering. Vi har ønsket den for at undgå, eller i hvert fald minimere, licensstigninger. Vi har også ønsket den for at give dansk erhvervsliv og dermed danske arbejdspladser rimelige vilkår i konkurrencen med udenlandsk TV. Det er klart, at der skal fastsættes nogle etiske regler, og dem vil vi vurdere i udvalgsarbejdet. Vi deler i øvrigt den opfattelse, at annoncørerne ikke må have indflydelse på programfladen.

Nu kan man jo have forskellige religiøse opfattelser, og socialdemokratiet har altså den tro, at det her ikke kan finansieres på den måde, som regeringen har foreslået. Andre, som jeg også betragter som kyndige folk, siger, at det kan det godt. Så synes jeg ærlig talt, at vi skulle lade det komme an på en prøve. Det konservative folkeparti er villig til at gå ind i den prøve.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Hr. Flemming Jensen har jo mange gange – og nu senest her for et øjeblik siden – talt pænt om monopolbrud o.lign. Jeg opfatter det, som om den konservative ordfører støttede det foreliggende lovforslag.

Må jeg bede om en forklaring fra hr. Flemming Jensen: hvordan kan man være tilhænger af et monopolbrud, altså af et frit og uafhængigt TV uden politisk indflydelse, og så samtidig støtte dette forslag om TV 2, som er så stærkt politisk styret? Hvis det ikke er værre end det nuværende, så er det i hvert fald nærmest identisk med det.

Jeg vil også godt spørge: mener den konservative ordfører ikke, at det her forslag i realiteten er noget forfærdeligt skidt, som det konservative folkeparti – med alle dets man-

ge talsmænd for et frit og uafhængigt TV 2 – burde sørge for aldrig nogen sinde kom til tredje behandling her i folketinget?

(Kort bemærkning).

Flemming Jensen (KF):

Jeg håber ikke, jeg chokerer hr. Dohrmann, når jeg siger, at vi finder, det er et rigtig udmærket forslag og aldeles ikke noget skidt.

Når hr. Dohrmann taler om, at vi skal have konkurrence, og at vi skal have uafhængighed, så vil jeg gøre opmærksom på, at den model, vi opererer med her, er en model, hvor der ikke er politisk indflydelse på, hvad der skal sendes, og det er det afgørende. En af mine – i hvert fald for tiden – gode venner i det radikale venstre kaldte det dagbladsmodellen, hvor vi har forskellen på bestyrelsen og redaktionen. Derfor er det ikke politisk styret, og alene konkurrencen – dér håber jeg, at hr. Dohrmann og jeg er enige – er medvirkende til at skabe en anden form for sender med et andet programudvalg.

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Jeg hæftede mig ved noget, hr. Flemming Jensen sagde om, at der nu er politisk styring af programmerne. Det, der var særligt ved det nye TV, var, at der var ingen politisk styring af programmerne i modsætning til det nuværende. Mener hr. Flemming Jensen, at der i Danmarks Radio i øjeblikket sker en politisk styring af programmerne? Det synes jeg er meget interessant at få at vide.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Hr. Flemming Jensen sluttede sin radikale ordførelse med at sige, at det jo kunne komme an på en prøve. Hvis nu den prøve falder negativt ud, som i hvert fald fremskridtspartiet forventer, havde hr. Flemming Jensen så tænkt sig at tage hele projektet ned igen, eller skal der pumpes flere skatteydermidler i det?

(Kort bemærkning).

Flemming Jensen (KF):

[Flemming Jensen]

Hvis jeg havde troet, at sådan en prøve falder negativt ud, ville jeg slet ikke være kommet med forslaget. Jeg er ikke i tvivl om, at dette kan klares også økonomisk.

Hr. Jimmy Stahr har desværre misforstået mig, eller jeg har ikke udtalt mig klart nok. Jeg svarede hr. Dohrmann, som kaldte dette en politisk styret model, og gjorde opmærksom på, at det var det ikke. Heri ligger ingen insinuationer over for Danmarks Radio.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi er tilbage i ordførerrækken.

Helge Sander (V):

Hvis venstre havde 90 mandater, eller hvis blot regeringspartierne havde det nødvendige flertal her i folketinget, så ville TV 2-lovforlaget se anderledes ud; men når vi fra venstres folketingsgruppe giver forslaget vores fulde tilslutning, skyldes det alternativet til det nej, som eventuelt kunne afgives i dag. Alternativet er ganske enkelt, at vi ikke får brudt Danmarks Radios monopol, og det prioriterer vi meget højt.

Kan et flertal i dette folketing lave noget andet, der er bedre? Vi tvivler, og derfor er vi parat til at sige ja til kulturministerens værk, som det nu ligger på folketingets bord.

Ikke alene socialdemokratiets indsigelser har været interessant læsning de sidste par uger, imedens forslaget er blevet gjort færdig. Flere avisers ledere har været endnu stærkere læsning. Jeg – og i øvrigt alle andre inden for venstre – har forståelse for flere af de indsigelser, der er kommet. Men lederskribenternes udfoldelser har været skoleeksempler på, at visse dele af pressen vil fremstille tingene sort eller hvidt. Hvorfor ikke være lidt realistiske?

Lederskribenterne skriver, som om de hele tiden har mindst 90 mandater i tasterne. Det er urealistisk, og forslaget her er det muliges kunst. Og det er et kunstværk, som vi godt vil lægge navn til, og som vi ved vil opfylde et længe næret ønske hos vælgerne. Det er ikke bare venstres vælgere, jeg tænker på, men i allerhøjeste grad også vælgerne hos såvel socialdemokratiet som fremskridtspartiet.

Skeptikerne mener, at vi hellere må lade det hele falde, når vi ikke kan få vores vilje 100 pct. igennem. Tænk, hvor få lovforslag

der ville blive gennemført i det danske demokrati, såfremt det altid skulle være alt eller intet. Vi er tilfredse, fordi vi får et TV 2 uafhængigt af Danmarks Radio og dermed et alternativ til den bestående kanal og de mange udenlandske TV-tilbud fra nabolandene og satellitterne.

Vi er tilfredse med at få en ny kanal; det giver efter vores opfattelse ikke én, men to nye TV-muligheder i Danmark. Vi er ikke et øjeblik i tvivl om, at konkurrencen vil gøre Danmarks Radio bedre. Vi har allerede oplevet det med de to lokale københavnske kanaler, Kanal 2 og Weekend-TV, og indslaget i TVs Søndagsavisen forleden afslørede jo også, at mastodonten i Gyngemosen allerede reber sejlene til den nye TV-fremtid i Danmark. Kvalitetsforbedring kommer bedst gennem konkurrence, og det er en af de afgørende faktorer for vore store forventninger til det monopolbrud, som TV 2-lovforlaget er udtryk for.

Vi kan heller ikke skjule vore forventninger til nyhedssiden. Når det har knebet mest med objektivitet og alsidighed i den daglige TV-Avis, er vi nok mange, der har sendt venlige tanker til et kommende TV 2.

Det er vigtigt, at udsendelserne i den nye kanal produceres ude i byen, altså af forskellige produktionsselskaber i ind- og udland, men TV 2 må hurtigst muligt etablere en selvstændig nyhedssektion, der skal stå for den daglige nyhedsformidling og aktuelle orienteringer. Det må anses for et væsentligt fremskridt, at seerne ikke ensidigt er henvist til at skaffe sig nyheder og baggrundsorientering gennem den monopoliserede TV-Avis fra Danmarks Radio.

I forbindelse med nyhedsformidlingen vil jeg også nævne, at vi har forventninger til, at den decentrale struktur med regionale virksomheder vil betyde, at TV 2s nyhedsavis kommer længere ud i krogene. Det er sandelig vigtigt, at vi er orienteret om situationen i Mellemøsten og i Mellemamerika, men nogle gange har man følt, at aftenens TV-Avis var for København og udlandet.

Til slut vil jeg gerne sige til hr. Tastesen, at når hr. Tastesen kommer med sine modeller og sine betænkkeligheder omkring finansiering, så kan jeg til fulde tilslutte mig den konservative ordfører. Der er kommet mange bud på, hvordan og hvorledes det vil gå, men der er i hvert fald én ting, som hr.

[Helge Sander]

Tastesen glemmer, når han beregner tal, og det er, at den reklameflade, der kommer til at ligge foran nyhedssektionen ifølge lovforslaget, kommer efter en regional flade. Og jeg ved da, at hr. Tastesen har meget store forventninger til, at der bliver mange seere til den regionale flade, så de tal er jeg ikke spor betænkelig ved.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Forslagsstillerne har et fælles ansvar for den beregningsmetode, der ligger til grund for indtægten på 375 mill. kr. Men alle og enhver, som bare har gået i 1. klasse og kan den lille tabel, ved, hvor mange seere man som gennemsnit har i Danmarks Radio på bestemte tidspunkter. Det tal, jeg brugte før, havde udgangspunkt i en af de uger om året, hvor flest mennesker sidder hjemme og ser TV, nemlig i begyndelsen af februar. Det tal ville passe, hvis man fik alle seerne over; så ville de 375 mill. kr. sikkert komme til at passe.

Det vil altså sige, at man her har fremsat et forslag, som ikke har et finansieringsgrundlag, der på nogen måde vil være i stand til at holde – heller ikke selv om vi ønsker mange seere på regionalfladen. Man får generelt ikke seertallet sat op på en sådan måde, at man kan få indtægter frem, der når sammen.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Enhver, der har gået i skole lige så længe som hr. Tastesen, vil også vide, at der selvfølgelig skal laves helt andre beregninger, når vi får modellerne for, hvordan de to TV-kanaler skal køre. For det er da helt oplagt, hr. Tastesen, at det jo ikke bliver således, at man sender TV-Avis og TV 2's nyhedsavis på samme tidspunkt. Det tror jeg ikke på. Men det, som også har været fremme i dagspressen, er en model, der tidsmæssigt kører analogt med det, som vi i dag kender med TV-Avisens start kl. 19.30.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Beregningen i finansieringsmodellen opererer med seertal fra 1 million til 1,2 millio-

ner på tidspunktet efter aftenavisen, og det faktiske tal er 1,2 millioner i øjeblikket, hvor vi har Danmarks Radios ene kanal. Beregningerne siger samtidig 400.000 seere på et tidligere tidspunkt. Det faktiske tal ligger også på ca. 400.000. Tror man da ikke, man skal dele seerne med Danmarks Radio i fremtiden, således at tallet skal deles med 2, for at regnestykket skal gå op? At man vil forsøge at fylde befolkningen sådan noget i hovedet!

På den ene side står det radikale venstre, som siger: vi er interesserede i så mange begrænsninger som muligt, så der kommer de færrest mulige penge ind. Den anden forligspart siger: vi tror selvfølgelig ikke, at grænserne holder. På et eller andet tidspunkt må man rykke reklamerne tættere på programmerne for at få penge nok ind.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi vender tilbage til ordførerrækken.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt som indledning og som en kort bemærkning til hr. Helge Sander sige, at det fremgik af hr. Helge Sanders ordførertale, at der var to ting, der var dejlige ved det her forslag. Det var, at vi fik brudt Danmarks Radios monopol, og at vi fik et alternativ til Danmarks Radios TV-nyhedsformidling. Jeg vil da godt gøre hr. Helge Sander opmærksom på, at de ting kunne man have fået, hvis man havde ønsket det, allerede for 2-3 år siden. Der var faktisk i folketinget flertal for et ikke-reklamefinansieret TV 2 efter entreprisemodellen og i øvrigt nogenlunde som det, der ligger her, dog bedre. Grunden til, at vi ikke kom igennem med det dengang, var, at regeringspartierne kun ville have et reklamefinansieret TV 2. Så det er altså finansieringen og ikke modeller og monopolbrud, der har været afgørende for hr. Helge Sander og de borgerlige partier.

Jeg vil for det første sige, at det må have været meget vanskeligt at være medarbejder i kulturministeriet i disse år. Jeg synes, om ikke andet, at vi skal være taknemlige for, at vi har nogle medarbejdere i kulturministeriet, som ikke ser særlig sure ud over, at de gang på gang får et forslag retur, og at de gang på gang skal udarbejde et nyt forslag, som så – forhåbentlig – ikke bliver til noget. Der er

[Ingerlise Koefoed]

grund til at takke for, at de har arbejdet så flittigt, som de har gjort, og jeg ville egentlig for deres skyld ønske, at vi nu blev færdige, men det er også den eneste grund, jeg har til at ønske, at vi skulle blive færdige med dette forslag.

I SF har vi støttet ideen om TV 2 som et alternativ til Danmarks Radios TV. Ikke mindst de mange udenlandske TV-programmer, som er undervejs, kræver jo et alsidigt, mangfoldigt og kvalitetspræget dansk TV-tilbud.

Vi har også støttet ideen – og selv været med til at fremsætte den – om entreprisemodellen, dvs. et TV 2, hvor produktionen lægges ud i små produktionsenheder uden for TV 2's administration. Og vi har støttet en delvis regionalisering af TV 2, sådan at 4-5 regionale TV-stationer sammen med lokal-TV og lokalradio kunne kaste lys over det, der sker uden for Københavnsområdet og Århus.

Vi har ønsket, at et sådant TV 2 skulle licensfinansieres for at understrege uafhængigheden af kommercielle interesser og for at gøre TV 2 til et kultur- og mediepolitisk fremstød og ikke et erhvervmæssigt fremstød.

Sådan tænkte de radikale såmænd også. Og sådan er TV 2, kunne vi have fået, hvis de radikale ikke igen var blevet grebet af højrebølgen og af deres ulyksalige ønske om at klamre sig til regeringen og lave forlig med den. Deres ulyksalige trang sprængte det kulturpolitiske alternativ, som de i øvrigt ved festlige lejligheder roser sig af at tilhøre. Og hvad har de så fået ud af det? Ja, foreløbig er det jo heldigvis uvist, om de overhovedet får andet ud af det end snak i folketingssalen. Men ideen er altså et temmelig stærkt regionaliseret og indirekte politikerstyret TV 2.

Der skal sendes 800 timer årligt, heraf 150 timer på regionalt plan. Man må jo begynde småt, selv om man må spørge sig selv, om det så overhovedet er rimeligt at bruge ressourcer til at opbygge et stort, dyrt sendenet for så lidt. Men det er mærkeligt, at man hermed mener at have lagt grunden til et alternativ både til DR og til det udenlandske TV. 400 danskproducerede udsendelsestimer om året er buddet. Det er altså beskedent.

Men værst er det med magtfordelingen. Kulturministeren får umådelig magt. Han

skal efter at have snakket lidt med præsidiets nedsætte en bestyrelse, han skal nedsætte programrådet, og han skal nedsætte reklamenævnet. Han skal udforme alverdens vejledninger og retningslinjer, alt på centralt plan.

Hvor er det folkelige blevet af i den centrale TV-styrelse? Og hvad er ideen med, at medarbejderne ikke får anden indflydelse end den, der består i, at en repræsentant må få lov til at overvære styrelsens møder – vel at mærke uden stemmeret. Vi troede, at TV 2 med bredde og folkelighed helt op i toppen skulle være en udfordring til og inspiration ikke blot for befolkningen, men for Danmarks Radio. Og man har jo modellen. Den findes på det regionale plan, hvor der skal være repræsentantskaber med folk fra oplysningsforbundene, fra lytter- og seerorganisationer, fra de kulturelle foreninger, fra erhvervsorganisationer osv. Amdsrådet skal godkende, og det synes jeg er vanvittigt. Men ellers var modellen da helt klar også til den centrale styrelse.

Kulturministeren bør bede de folkelige kulturelle organisationer, lytter- og seerforbund, miljøorganisationer osv. udpege et repræsentantskab, der nedsætter en styrelse, som så ansætter direktionen m.v.

TV 2 i denne form, sådan som lovforslaget ligger her i dag, må for vores skyld gerne hurtigst muligt blive arkiveret lodret i kulturministeriet efter – eller helst før – tredje behandling. Kritikerne – og dem er der en del af her i folketinget – bør holde fast ved deres afvisning.

Helge Sander (V):

Det lyder så flot, når fru Ingerlise Koefoed starter med at sige, at vi kunne have fået et TV, som indeholder de ting, som vi lægger megen vægt på, allerede for adskillige år siden. Fru Ingerlise Koefoed glemmer jo ganske typisk, at forskellen på SF og venstre og også en række andre partier er, at vi tænker også på, at regningen skal betales. Og der har ikke rigtig været nogen i SFs rækker, der har været parat til at vedstå denne udgift. Det har vi hele tiden, og derfor har vi holdt fast ved denne finansieringsmulighed.

Men bortset herfra kan det jo ikke overraske, at man bare er parat til at skrive regninger ud fra SFs side, ikke mindst hvis man

[Helge Sander]

har iagttaget SFs landsmøde de sidste par dage.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Den dér med SFs landsmøde tror jeg vi skal lade ligge, til hr. Helge Sander har fået sat sig ind i det økonomiske program, som vi har diskuteret bl.a. på SFs landsmøde. Det er faktisk et meget stramt økonomisk program, som ikke overlader ret meget til fantasien, og som ikke lægger særlig store byrder på befolkningen. Man laver en anden fordeling end den, vi har i dag.

Men så vil jeg sige til hr. Helge Sander, at alle mulige andre kulturaktiviteter lader vi befolkningen være med til at betale for. Ved et så stort og vigtigt medie- og kulturpolitisk fremstød som TV 2 var der vel ikke noget urimeligt i at sige, at det vil vi gerne have uafhængigt af alle kommercielle interesser, og altså vil vi bede befolkningen være med til at betale det. Vi har anvist modeller på, hvordan det kan gøres, så det vil koste 300-400 mill. kr. i alt, det vil sige et par hundrede kroner mere i licens om året for befolkningen. Sådan var det.

Det er klart, at det er en ekstra udgift for borgerne, men hvis borgerne vil have et TV 2, så tror jeg også, de gerne vil have et TV 2, som er så godt og så uafhængigt som overhovedet muligt. Det tror vi ikke det bliver med den finansiering, man nu er ude på.

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Jeg synes, det er en fantastisk flot bemærkning af hr. Helge Sander, at de borgerlige har fundet ud af, hvordan det her skal betales.

Ja, det har de sandelig. Det er det mest mærkelige sammensurium, vi nogen sinde har set: først skal man betale licens, så skal man betale reklamerne over varerne, og til sidst, hvis regnskabet ikke går op, skal staten betale, og det vil sige, at man også skal betale skat til det. Jeg tror, at Danmark bliver det eneste land i verden, hvor man kommer til at betale både licens og skat for at få et reklame-TV.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Ja men jeg synes da også, det er fantastisk, at hr. Helge Sander taler om, at regeringspartierne nok havde ønsket en anden model. Det bør gå op for hr. Helge Sander, at regeringspartierne har 79 mandater, og at det radikale venstre har 10. Der er altså kun 7, der stemmer for denne model.

Jeg vil godt sige til fru Ingerlise Koefoed, som talte så pænt om Danmarks befolkning: ja men tænker fru Ingerlise Koefoed slet ikke på, at det, Danmarks befolkning ønsker, ikke er den model, der ligger her. Det er heller ikke den model, fru Ingerlise Koefoed vil fremlægge, hvis der eventuelt skulle blive et regeringssamarbejde mellem socialdemokratiet og SF, hvad vi kan håbe aldrig nogen sinde sker. Det er bestemt ikke den model, befolkningen ønsker.

Det, et stort, stort flertal i befolkningen ønsker – det har hver evig eneste meningsmåling vist – er et 100 pct. reklamefinansieret TV 2. Folk ønsker ikke at betale ekstralicens og ekstraskatter, hvad hr. Jimmy Stahr var inde på.

Jeg kan ikke rigtig finde ud af hr. Jimmy Stahrs alternativ. Jeg har lidt på fornemmelsen, at det er den model, socialdemokratiet vil fremlægge, så jeg forstår faktisk ikke, at man nu pludselig siger, at det ikke er det, befolkningen ønsker; socialdemokratiet vil jo heller ikke komme med den model, befolkningen i virkeligheden ønsker.

Og den dér med, at regeringspartierne ikke har flertal! Nej, det har regeringspartierne ikke, men de fire regeringspartier har dog mange flere mandater end det radikale venstre, som tilsyneladende kun kan få syv af sine medlemmer til at stemme for den model, der ligger her.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Til fru Ingerlise Koefoed: det er rigtigt, at jeg kom til at sige »SFs økonomiske politik«. Jeg skulle selvfølgelig have sagt »SFs udgiftsprogram«. Det beklager jeg meget.

Med hensyn til det kulturelle er forskellen, at vi gerne vil have det betalt så langt hen ad vejen som muligt, hvorimod SF er parat til at skrive regninger ud uden at have dækning for indtægterne.

[Helge Sander]

Hr. Jimmy Stahr har normalt et lyst sind. Pludselig i dag er alt mørkt. Det er det negative og det negative og det sorteste sorte. Det er dog ufatteligt, også når man betænker, hvad hr. Jimmy Stahr tidligere har sagt i denne debat om de muligheder, der kunne ligge i reklamering på en eller anden måde. Jeg tror slet ikke, det går så galt.

Der er en anden mulighed, som ikke er gangbar i dag, og det er dekodere. Jeg erkender, det er for dyrt at realisere i dag, men med de muligheder, der bliver teknologisk, er jeg overbevist om, at det, inden der er gået 3-5 år – det varer to år, inden vi kommer i gang med det her – er muligt at betale over telefonnettet, således at man kan betale efter forbrug, og så har vi en helt anden mulighed. Hr. Jimmy Stahr, prøv at være lidt lysere, som det plejer at høre sig til hos ordføreren for socialdemokratiet!

Jeg tror, fru Pia Kjærsgaard lige akkurat rammer ind i det, der er fremskridtspartiets store problem: man vil have enten 100 pct. eller intet. Det er ufatteligt, at man, når man kan få $\frac{2}{3}$, siger definitivt nej, for man vil kun have 100 pct. Det har man nu villet i 12-13 år, og det har resulteret i, at man er røget fra 28 mandater ned til 4. Måske bliver dette den sidste gang, vi hører fra fremskridtspartiet her.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Nej, fremskridtspartiet ønsker ikke at få 100 pct. igennem. Vores udgangspunkt er og har altid været – det står i vores partiprogram – et 100 pct. reklamefinansieret TV 2. Vi har tilbudt at gå ind i forhandlinger med regeringen, hvis den altså har lyst til at få vores stemmer. Efterhånden tror vi, at regeringen ikke ønsker, at TV 2 skal gå igennem, for vi har faktisk ikke fået nogen henvendelse og får det tilsyneladende heller ikke.

Men det er vores udgangspunkt, vi er altså villige til at forhandle ud fra det udgangspunkt. Lad være med at komme med den skrøne, at fremskridtspartiet ønsker alt eller intet, for det er forkert.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er lidt utroligt, men måske ikke særlig forbløffende, at hr. Helge Sander snakker uden om det, jeg talte om, ved hele tiden at henvise til et eller andet med, at SF vil have det hele betalt, og hvad det nu er for noget sludder, man altid siger, når man ikke ved, hvad man skal svare SF.

Det, jeg spurgte hr. Helge Sander om, var, om der ikke for to år siden her i folketetinget var et klart flertal for et brud med Danmarks Radios monopol, der måske kunne medføre en anden nyhedsformidling end den, vi har i dag i Danmarks Radio. Det flertal gik ikke ind for reklamefinansiering.

Regeringspartierne ønskede ikke at stemme for det forslag. Derfor har vi ikke fået det monopolbrud, derfor har vi ikke fået en anden nyhedsformidling, ikke fordi SF er økonomisk uansvarligt. Det har ikke noget som helst at gøre med den sag. At de radikale sprang over, kan man beklage, men mulighederne var der for to år siden, og det kan man ikke komme uden om med al mulig snak og sludder.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jo, der var et flertal, fru Ingerlise Koefoed, men stadig væk: vi ønsker, at tingene skal betales, og derfor gik det, som det gik dengang.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil meget gerne have, at man ikke tror, fremskridtspartiet står fast på det ene punkt med et 100 pct. reklamefinansieret TV 2. Vi er faktisk dødtrætte af, at der skal nedsættes alle de råd og nævn og bestyrelser, som dette forslag lægger op til. Al magt til H. P. Clausen, den siddende kulturminister, og måske til den socialdemokratiske eller socialistisk folkepartis kulturminister, som sidder på et andet tidspunkt. Det er noget, vi absolut ikke bryder os om.

Vi vil også godt gå ind i forhandlinger om, at de erhverv, som havde lyst til at reklamere i TV 2, fik langt, langt friere forhold end nu. Nu skal man bestille reklamerne et års tid i forvejen. Enhver, der kender en lille bitte smule til reklamebranchen, ved, at det simpelt hen er til grin. Et produkt skal mar-

[Pia Kjærsgaard]

kedsføres her og nu, og det er meget, meget svært at tage højde for et år før man skal markedsføre det produkt, men det skal man altså ifølge reglerne.

Vi er også imod, at inden man overhovedet starter på TV 2, skal man poste 1 mia kr. ud for overhovedet at kunne komme i gang med etableringen og driften af det.

Der er adskillige punkter, vi godt ville have været i forhandlinger med regeringen og de radikale om, men det har man altså desværre ikke ønsket. At vi ønsker alt eller intet, vil jeg godt mane i jorden, for det er simpelt hen usandt. Det er noget, visse politikere forsøger at gøre os til talsmænd for, men det er altså ukorrekt.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg gør opmærksom på, at ministeren i dette tilfælde skal tituleres »ministeren for kulturelle anliggender«. Vi er tilbage i ordførerrækken. Hr. Bilgrav-Nielsen.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil godt indledningsvis gøre opmærksom på, at forud for folketingets behandling af denne sag i dag og for et par år siden ligger der et stykke sensationelt kommissionsarbejde. Det er sjældent, man kan bruge en sådan betegnelse om et kommissionsarbejde, men det gør der rent faktisk. Det siger jeg udtrykkelig, fordi der har været tilbøjelighed til, at man i aviserne ville tillægge snart den ene, snart den anden æren henholdsvis skylden for dette lovforslag.

Det er rent faktisk sådan, at dette lovforslag meget bredt er baseret på mediekommissionens arbejde og oven i købet forholder sig meget tæt til en af de konstruktioner, som var stillet op for et alternativt dansk TV i mediekommissionen, nemlig den såkaldte entreprisemodel. Entreprisemodellen blev i mediekommissionen anbefalet af bl.a. den nuværende kulturminister og af to medlemmer indsat i mediekommissionen af venstre. Det er altså ingenlunde sådan, at det, regeringen i dag lægger frem som et resultat af et forlig mellem regeringen og det radikale venstre, ikke er noget, regeringspartierne sympatiserer med – lad os nu sige det mildt.

Entreprisemodellen er i høj grad en egnet model, og jeg noterer med tilfredshed, at det har både hr. Tastesen og fru Ingerlise Koe-

foed givet udtryk for i dag. Den debat, vi havde her for et par år siden om den nye TV-kanal, viste også klart, at det var den vej, vi skulle gå. Jeg synes, det er meget væsentligt at notere, at hr. Tastesen i dag klart giver tilslutning til det, som er dette lovforslags hovedformål, nemlig at få oprettet en alternativ dansk TV-kanal efter entreprisemodellen. Det er dog væsentligt, at vi kan konstatere det allerede her ved førstebehandlingen.

Det afgørende ved entreprisemodellen er, at den giver to meget positive virkninger, dels med hensyn til, at den efterspørger mange produktioner spredt rundt i samfundet, sådan som modellen nu er udarbejdet, dels fordi der er en central udsendelsesvirksomhed, den landsdækkende del, og dels fordi der regnes med, at der efterhånden vokser en række regionale stationer op. Det vil sige, at der vil blive stor efterspørgsel efter programmer hos film- og videoselskaber, og jeg har adskillige gange her i folketingsalen hørt efterlyst initiativer, der kunne stimulere den danske filmproduktion. Her er virkelig en basis, som er værd at lægge mærke til.

Det afgørende er endvidere, at med disse mange spredte aktiviteter i video- og filmselskaber ud over landet vil vi opdage, at mange nye emner vil blive inddraget i medieproduktionen, og det er just denne bredde i TV 2-aktiviteten, der er det vigtigste.

Der har været talt meget om, at nu er der lagt op til en overordnet politisk styring. Det skal jeg ikke hæfte mig ret meget ved i denne omgang. Jeg er sikker på, at kulturministeren vil gøre op med denne myte, for det er en myte af de store. Der er virkelig tale om frihed, og det er ikke for meget sagt, at den, der får det daglige programansvar dels for den landsdækkende del, dels for de regionale stationer, i virkeligheden har en frihed, der svarer til den, en chefredaktør på et dagblad har i dag.

For os radikale er det vigtigt, at vi i den finansieringsmodel, der nu er opstillet, har en klar adskillelse mellem selve programdelen og reklamedelen. Der er fuld sikkerhed for, at der ikke bliver nogen indflydelse mulig fra annoncørerne på programdelen. Det kan man synes er restriktivt, og det er meget restriktivt, og det skal være meget restriktivt. Det er mere restriktivt end i noget andet land, hvor man har reklamer i TV. Det er selvfølgelig, fordi vi ønsker, at der skal være

[Bilgrav-Nielsen]

total programfrihed for dem, der arbejder med det. De skal være sikret deres indtægter, uanset om der skulle være skønnet et mindre eller et større beløb galt på reklameindtægterne.

Det burde især være formildende for socialdemokratiet, at man kan se, at lovforslaget sikrer, at TV 2-virksomheden med de rammer, der er lagt, kan fungere, uanset om der skulle være et mindre eller et lidt større udsving i reklameindtægterne. Alt dette beror på skøn, på vurderinger af, hvordan indtægterne vil være om et par år, når virksomheden begynder, og hvem kan skønne sikkert over det i dag?

Det burde også være formildende for skeptikerne, at der er indsat en revisionsparagraf. Reelt betyder det, at den første fase, frem til 1990-91, er at betragte som en slags forsøgsvirksomhed, om man vil. Til den tid kan alle spørgsmål i TV 2-lovgivningen selvfølgelig tages op, og det er da klart, at der kan være behov for at vurdere også den del, der har at gøre med finansieringssiden.

Jeg skal til slut med henvisning til afslutningen i ministerens fremsættelse sige, at vi deler ministerens opfattelse, at dette lovforslag betyder et væsentligt nybrud i dansk mediepolitik.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Det er alle bekendt, at det radikale venstre har haft et voldsomt internt opgør om TV 2 og reklamefinansiering. Højdepunktet blev nået sidste efterår, da det radikale venstre afholdt sit landsmøde. Der var vild forvirring. Nogle ville den ene vej, andre ville holde sig på midten, og andre igen trak i helt modsat retning. Det endte med, at det radikale venstre, for at landsmødet ikke skulle ende i totalt kaos, blev enige om et eller andet, hvad skal vi kalde det for at være flinke, en resolution kaldes det vistnok.

Jeg vil gerne spørge hr. Bilgrav-Nielsen: på hvilke områder er det foreliggende lovforslag i strid med det, der blev vedtaget på det radikale landsmøde? Jeg spørger alene for at få fastslået, at ganske vist er det kulturministeren, der står som forslagsstiller, og regeringspartierne bryster sig af, at de har haft medindflydelse, men jeg har den bestemte opfattelse, at de, der alene har formuleret

dette dårlige forslag, er det radikale venstre. Det er oven i købet så dårligt et forslag, at den radikale gruppe ikke kan enes om det, således at det sandsynligvis ender med, at det parti, der har udarbejdet forslaget, på grund af en løbende strid i partiet kommer til at vælte forslaget, således at det ikke bliver vedtaget.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg vil godt bore lidt i det forhold, at loven skal op til revision senest i folketingsåret 1990-91.

Er det således, at det forlig – forudsat at det får flertal her i folketinget – der er indgået mellem regeringen og det radikale venstre, kun gælder til 1990?

Mit spørgsmål til hr. Bilgrav-Nielsen skal være: hvis det nu viser sig, at vi får ret – visse radikale udtalelser, også fra hr. Bilgrav-Nielsen selv, kunne tyde på, at vi gør det – i, at der er for få penge i den pengekasse, man forsøger at fylde med reklameindtægter, opgiver det radikale venstre så tanken om det og siger: den gik ikke, det giver for få penge, vi må finde frem til en anden finansieringsform? Er det således, at man er indstillet på det, eller vil man stå fast og sige: o.k., så må vi nøjes med 20-25 pct. dækning af de totale udgifter i fremtiden?

Så kan jeg passende stille det spørgsmål til kulturministeren, som jo kommer herop senere: hvad er regeringens holdning i forhold hertil, hvis det viser sig – jeg går også ud fra, at kulturministeren er god til at regne – at dette økonomisk slet ikke vil kunne hænge sammen, man får ikke de penge ind, regeringen forventer? Er regeringen så parat til at sige: o.k., så bliver det en statsfinansiell indtægt, så må statskassen med den statsgaranti, som ligger i forslaget, bidrage; så bliver det altså over skatterne, eller er det over licensen, vi skal finansiere det fremover? Hvilke tanker gør regeringen sig, hvis det viser sig, at der kommer for få indtægter? Holder aftalen mellem de to parter ud over 1990?

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hr. Tastesen har virkelig sat mig på en hård prøve. Nu vil han bede mig svare på,

[Bilgrav-Nielsen]

hvad man gør, hvis hr. Tastesens spådomme går i opfyldelse. Det kan jeg virkelig ikke svare på. Det må jeg indrømme, men jeg kan sige, at de hovedlinjer, der ligger i lovforslaget, efter vores opfattelse selvfølgelig kan bære. Hr. Tastesens fantasier om, at der overhovedet ikke er indtægter i det her, står altså over for nogle beregninger, som mere sagkyndige end hr. Tastesen, undskyld mig, har foretaget på dette område. Selvfølgelig skal en revisionsparagraf opfattes bredt. Det fremgår også af forslaget bemærkninger, at alle dele kan nyvurderes til den tid.

Til hr. Dohrmann vil jeg gerne sige, at det gør indtryk på mig, når han mener at kunne konstatere, at der er vild uenighed i andre partier.

Når hr. Dohrmann siger, at det var noget af en tilfældighed, at det forslag, vi vedtog på landsmødet, kom igennem, kan jeg klart modsige dette. Det forslag, som blev vedtaget på det radikale venstres landsmøde, var velforberedt og udarbejdet af et særligt udvalg i det radikale venstre, godkendt af hovedbestyrelsen og uændret godkendt af landsmødet med stort flertal. Så der er ingen tilfældigheder i dette.

Hr. Dohrmann spørger, hvad det er, vi ikke har fået gennemført. Ja, det kunne jeg godt sige et par ting om, men det ved hr. Dohrmann alt om, så det er helt overflødigt.

Det afgørende er, at vores forslag var baseret på et stykke fantastisk flot arbejde i mediekommissionen og nu ender her i folketingsalen og får støtte fra partier, som også ved deres repræsentanter i mediekommissionen gik ind for den samme model, nemlig entreprismodellen.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg synes, det er virkelig interessant at høre hr. Tastesens udtalelser. Hr. Tastesen ved jo udmærket, hvordan man finansierer tingene.

Alt det hykleri fra hr. Tastesens side er dementeret af, hvordan socialdemokratiets organisation A-pressen har båret sig ad: bingospil og reklamer for biler. Det må være nærliggende, for så får man penge hjem til det regionale TV; så har vi altså løst den opgave, og så kan vi overføre de 120 mill. kr. til TV 2.

Jeg er helt sikker på, at med de metoder, socialdemokratiet og fagforeningerne anvender over for befolkningen, vil der være stor idérigdom hos socialdemokratiet med hensyn til, hvordan man fupper befolkningen i form af den slags spil. Man kan lade være at udbetale præmierne, og så får man lidt flere penge i kassen, og man kan nok også få andre bilmærker med på denne spøg. Jeg mener, at socialdemokratiet har vist vejen til, hvordan man skal få finansieret det TV, man selv ønsker at udsende.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Til hr. Maisted skal jeg blot sige, at socialdemokratiets politik udformes af socialdemokratiets folketingsgruppe.

Jeg vil gerne følge det svar, jeg fik, op med at spørge: når hr. Bilgrav-Nielsen har tillid til den ekspertise, som har stået til forhandlernes rådighed her, vil det så sige, at hr. Bilgrav-Nielsen har 100 pct. tillid til Danske Reklamebureauers Brancheorganisation, som har lavet de beregninger, der ligger til grund, når enhver, som kan regne bare en lille smule, ved, at de tal ikke kan hænge sammen? Har man virkelig tillid til Danske Reklamebureauers Brancheorganisation i den her sag? Er det ekspertisen?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Man har åbenbart ikke så meget tillid, for der står meget tydeligt i lovforslaget, at hvis udgifterne ikke bliver dækket ind af reklamer, kommer kulturministeren med en pose penge. Det har det radikale venstre jo fået ind, så jeg tror ikke, man har den tillid. Man kunne magelig have tilliden, hvis, som jeg nævnte i mit forrige indlæg, man blot gav lov til at annoncere og ikke havde alle de restriktioner, der åbenbart skal være over for hver evig eneste annoncering.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi er tilbage til talerrækken nu. Hr. Brusvang.

Brusvang (CD):

CDs mediepolitiske ordfører er forhindret i at være til stede. Derfor skal jeg ganske

[Brusvang]

kort meddele på CDs folketingsgruppes vegne, at CD-støtter det af ministeren for kulturelle anliggender fremsatte forslag.

Vi har jo ikke den bekymring i vor folketingsgruppe, man har i visse andre grupper med hensyn til reklamefinansiering. Det betyder naturligvis, at vi på en række punkter kunne have ønsket os et andet indhold af dette lovforslag. Men det er jo et kompromis, og det afgørende for os er, at man nu kommer i gang med et TV 2. Derfor siger vi selvfølgelig tak for det arbejde, der er gjort, og håber, at der er det fornødne flertal herfor.

Lenger (VS):

Den model, ministeren foreslår i sit lovforslag, er ikke prøvet særlig mange steder tidligere. Den er vist kun prøvet før i Island, og forslaget ligner til gengæld også det, der dér er prøvet, til forveksling. Dér holdt modellen i to kvartaler. Vi vil godt være large og give den tre kvartaler i Danmark. Så bryder det sammen, og så vil der være to muligheder at vælge imellem: enten må ministeren komme med en pose penge, eller også må man give annoncørerne mere indflydelse. Man kan i princippet godt fastholde, at reklamer f.eks. ikke må bryde ind i de enkelte programmer, men hvilken forskel er der egentlig på det og så at sende f.eks. et TV-Aktuelt i to adskilte dele, oven i købet annonceret i programmet som TV-Aktuelt, del 1 og del 2?

Vi får mere TV, men vi får også dårligere kvalitet, for kvalitetskravet kan ikke prioriteres som det væsentligste krav, når TV 2 skal løbe rundt økonomisk. Allerede før denne første behandling hænger forslaget ikke sammen. Det skøn, som er lavet over indtægtsmulighederne ved 15 minutters TV-reklame pr. dag, viser med de nyeste seertal for Danmarks Radio ikke ministerens 375 mill. kr., men kun ca. 247 mill. kr.

Et TV 2 vil være tvunget til til stadighed at satse på det størst mulige seertal, hvilket er i modstrid med den erklærede filosofi i lovforslaget om alsidighed, kvalitet og mangfoldighed, en filosofi, som ministeren da heller ikke uddyber nærmere i bemærkningerne; det forstår vi godt.

Konkurrenceargumentet gælder muligvis, når man diskuterer spegepølser, men det gælder ikke, når vi diskuterer medier. Det viser f.eks. erfaringerne fra dagspressen, hvor vi

har været igennem en udvikling henimod få, i princippet konkurrerende dagblade, men hvor de tværtimod er blevet mere og mere ens. Forslaget vil føre til to kanaler, der hver især bliver mindre alsidige og mindre mangfoldige end den ene TV-kanal, vi har i dag.

Forligspartierne er allerede før denne første behandling uenige om, hvordan forslaget skal udmøntes. Ministeren vil have et TV 2 med mulighed for regionalisering, mens de radikale vil have et regionalt TV med et tilhørende TV 2, for nu at sige det lidt firkanteret. Det skal nok give anledning til nogle ganske underholdende oplevelser i fremtiden.

Helt bortset fra det er regional-TV-siden af dette projekt tungen ud ad vinduet. Der er med ganske enkelte undtagelser ikke noget, der binder de regioner sammen, man opererer med. Interesserer folk i Nyborg sig mere for, hvad der foregår i Middelfart, end for, hvad der foregår i Skagen? Vel gør de ej.

Med få regioner sætter man sig mellem to stole, og hvis de decentrale programmer virkelig skal have interesse, skal de meget, meget længere ud. Så er det lokal-TV, vi skal diskutere, ikke denne bastard af et regionalt TV. Den vil placere sig midt imellem folks interesse for, hvad der foregår på landsplan, og for, hvad der foregår på lokalplan, helt tilsvarende den manglende interesse for amtskommunerne, vi har set. Og så skal de regionale enheder efter dette forslag endda være endnu større end amtskommunerne.

Som ministeren selv skriver i bemærkningerne, har et flertal i folketinget tidligere afvist den egentlige koncessionsmodel. Alligevel bygger forslaget på en entreprisemodel, der til forveksling ligner en koncessionsmodel, som de radikale i øvrigt for et par år siden var med til at afvise, og en koncessionsmodel, som giver mulighed for udbud af så store lunser, at der i realiteten er tale om en form for entreprisemodel. Det synes jeg at vi har krav på en forklaring på.

VS afviser forslaget. Vi vil ikke være med til det. Vi var i virkeligheden helst fri for et TV 2. Det, der er brug for, er et bedre TV 1. Ressourcerne burde i stedet sættes ind på opbygningen af videoværksteder på lokalt plan, også gerne med en senere udvekslingsmulighed for lokalt producerede programmer. Det vil i og med, at alle har adgang til værkstederne, være den sikreste garanti for alsidighed og mangfoldighed, hvilket jo også

[Lønger]

er ministerens erklærede formål med forslaget, og det vil også være en bedre mulighed for at bruge TV som et led i debatten og i den frie meningsudveksling.

Reklamer i TV vil vi ikke være med til – og dog. Om galt skulle være, ville vi vise lidt imødekommenhed. Nu har vi jo hørt fra reklamebranchen, vi har hørt fra adskillige borgerlige politikere, at reklamer – det er bare sagen. Det er underholdning i sig selv, der er fart og action, der sker noget, og der er flotte billeder. Så kunne vi jo lave ikke bare et TV 2, men også et TV 3, og på TV 3 kunne reklamerne få frit slag døgnet rundt, uden at andre og mere lødige TV-programmer skulle bryde forstyrrende ind. Lad os så se, om der var nogen, der gad reklamere i en sådan kanal!

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Vi har et skævt Danmark, når det gælder TV. Vi har nogle, der er rigeligt forsnyede, de kan tage både Sverige og Tyskland, og vi har nogle, der må nøjes med det ene program, vi har, og som derfor gang på gang konstaterer, at det bedste nok er at slukke, og det har man selvfølgelig også lov til.

Vi tror fra kristeligt folkepartis side, at det er nyttigt, at vi får et TV 2. Vi tror, at der ligger mange muligheder deri, og vi har hele tiden fastholdt, at det var vigtigt at få brudt Danmarks Radios monopol. Vi har hørt fra SF, at det kunne vi have gjort for længe siden; vi kunne bare ikke blive enige om, hvordan det så skulle finansieres.

Vi tror i kristeligt folkeparti på, at konkurrencen mellem det TV, vi har nu, og et kommende TV 2 vil give bedre programmer. Det mener jeg ikke der hersker nogen tvivl om. Det kan godt være, at man i det nuværende TV ikke tror, at man er så ensidig, som man ofte er, men gang på gang må man konstatere, at der ligger en helt ensidig tydning af tingene. Det gælder ofte TV-Avisen, men ikke mindst Søndagsavisen, som får mange, mange protester med på vejen. Man kunne ønske, at de samme emner blev taget op af en anden kanal, der kunne belyse dem lidt mere nuanceret.

Kristeligt folkeparti ser gerne – og det er vi vel enige om – at der i et kommende TV 2 bliver mulighed for flere danske programmer.

Selv om det er kulturministeren, der nu sammen med folketingets præsidium skal finde ud af, hvem der skal sidde i programrådet, så tror jeg også, at både den nuværende kulturminister og en eventuelt kommende, måske socialdemokratisk kulturminister vil være interesserede i, at det bliver så alsidigt som overhovedet muligt; det er man bedst tjent med, når det kommer til stykket. Det vil ikke være nogen fordel at gøre det for ensidigt, det vil give bagslag senere hen.

Når vi så kommer til finansieringen, er der jo de her kære reklamer, som man ser så forskelligt på.

Det pudsige er jo, at næsten uanset hvilken partifarve man har, så er der jo en vældig tilslutning til, at der på en eller anden måde må komme nogle reklamer i TV 2, men man har jo alle sammen nogle førere, der skal holde fanen højt og sige, at det vil man ikke. Det har vi også i kristeligt folkeparti. Men går man ud og spørger folk, så møder jeg i hvert fald gang på gang dette: ja men lad os dog få nogle reklamer til at finansiere det. Hvor stor en del, ja, det kan så diskuteres. Derfor er det egentlig lidt mærkeligt at sidde og høre flere partier totalt afvise det, når man ved, at en mængde mennesker, der tilhører netop disse partier, ude omkring går ind for det. Men man kan jo have lov at have nogle principper, og det har vi da også selv.

Jeg tror ikke, at den model, der foreligger nu, vil få den indflydelse på programmerne, som man er så bange for. Nu skal man selvfølgelig også altid fremføre det værst tænkelige som i USA, hvor man har nogle programmer, hvor reklamerne hele tiden bryder ind, men der er jo også andre lande, hvor reklamerne kommer sådan, at hvis man ikke gider se dem, så kan man slukke for dem.

Jeg tror ikke, man behøver at have den reklamefrygt, som man har. Nogle har også været bange for dagspressen, men netop dette, at man i TV-reklamerne kan vise nogle ting, der senere kan følges op i pressen, kan give et godt samarbejde.

Vi håber, at vi får en positiv drøftelse i kulturudvalget, og at vi kan få vedtaget en lov, der bryder Danmarks Radios monopol.

Dohrmann (FP):

[Dohrmann]

Det foreliggende lovforslag kan vel bedst sammenlignes med dengang i 1960'erne, da et flertal her i folketinget besluttede at kvæle Radio Mercur. Der er jo overhovedet ikke tale om noget som helst brud på monopollet, som visse af regeringspartiernes medlemmer og det radikale venstre søger at bilde befolkningen ind. Tværtimod vil jeg sige, at man forstærker monopollet ved, at man opretter noget, som meget, meget ligner det bestående, og derfor er der overhovedet ingen nyhed i dette forslag.

Fremskridtspartiet har i mange år kæmpet for to ting: vi har kæmpet for, at folk skulle slippe for at betale de dyre licenser ved, at det blev tilladt radio og fjernsyn at benytte reklamer i deres udsendelser, og vi har kæmpet for, at monopollet skulle brydes. Derfor er det enormt skuffende, når man nu efter mange, mange års forhandlinger kommer med et resultat, at det da er så dårligt, at det parti, fremskridtspartiet, som allermest af samtlige partier ønsker det brud på monopollet, sandsynligvis må stemme nej til det foreliggende forslag. Det er vi meget kede af.

Vi er også kede af, at regeringspartierne optræder med en utrolig arrogance. Vi har jo hørt, at f.eks. undervisningsministeren har udtalt, at fremskridtspartiet skulle man ikke forhandle med, for det kunne ikke tåle at stemme imod. Jeg skal garantere for én ting, og det er, at hvis dette lovforslag ikke bliver ændret på flere punkter, så har fremskridtspartiet én eneste ting at gøre under ansvar over for sine vælgere, og det er at stemme imod forslaget.

Lige fra den første paragraf er lovforslaget fyldt med bemyndigelser til kulturministeren. Vi ser oven i købet et sted, at folketingets præsidium har indflydelse, så at tale om et frit og uafhængigt TV 2 uden politisk indflydelse, det er simpelt hen usandt.

Vi har godt nok lige hørt en hr. Helge Sander sige: ja men fremskridtspartiet vil aldrig være med til noget, som blot går i den rigtige retning. Jo, det vil fremskridtspartiet hellere end gerne, men fremskridtspartiet vil ikke medvirke til noget, der trækker i den forkerte retning, og det er, hvad det foreliggende lovforslag gør. Det fasttømmer monopollet, og det vil vi ikke medvirke til.

Det er også rigtigt, som jeg har sagt, at forslaget egentlig er kommet til verden på baggrund af det radikale venstre, og jeg føler

mig faktisk helt overbevist om, at på det næste radikale landsmøde vil alle radikale delegerede klappe i deres små hænder og sige: det var vel nok godt, hr. Bilgrav-Nielsen, at det lykkedes hr. Bilgrav-Nielsen at få regeringspartierne med på denne radikale idé. For det er jo det, der er tale om. Der er overhovedet ikke noget som helst indeholdt i lovforslaget, som blot går det mindste i retning af det, vi ellers hører det konservative folkeparti og venstre gå og sige udadtil.

Dertil kommer så, at nogle oven i købet har den, jeg vil kalde det frækhed, at gå ud og sige til befolkningen: vi giver jer et TV 2. Hvad er det, man giver folk? Ja, for det første giver man dem en stor licensforhøjelse, og for det andet er det indeholdt i lovforslaget, at kulturministeren kommer med en stor pose penge – ikke kulturministerens penge, for hvis det da bare havde været hans private midler, så pyt, men skatteydernes penge. Derfor får befolkningen ikke andet end regninger ud af det, og den får en styrkelse af monopollet.

Jeg er helt sikker på, at hvis man virkelig ville lytte lidt til de røster, der lyder om et TV 2, om et alternativ til det bestående, så ville man tage og begrave det her 7 meter under jorden, for det er ikke det, folk ønsker; det er noget helt, helt andet.

Vi, altså fremskridtspartiet, indgår gerne i forhandlinger med både regeringspartierne og det radikale venstre med henblik på at få ændret nogle af de værste skrubbudser. Vi ved jo udmærket godt, at det radikale venstre er tung at danse med i dette spørgsmål – også i dette spørgsmål – men alligevel. Vi vil gøre vores bedste for at få noget fornuftigt ud af det. Men jeg kan også sige, at hvis fremskridtspartiet skal stemme for – og jeg kan forstå, at det er os, der har de afgørende stemmer i denne sag – så skal der nogle ændringer til, ellers stemmer vi imod.

Maisted (FD):

Ja, det her er jo et eksempel på dansk demokrati, når det er værst. Det radikale venstre, som skulle være et støtteparti for en ikke-socialistisk regering, som jeg selvfølgelig fuldt ud støtter, optræder normalt som tungen på vægtskålen. Men nu oplever vi, at det er ikke tungen på vægtskålen, det er en tredjedel tunge på vægtskålen, der bliver afgø-

[Maisted]

rende. Det er jo en helt ejendommelig parlamentarisk situation.

Jeg mindes endnu december 1984, da hr. Niels Helveg Petersen fastholdt regeringen på, at den skulle have et parlamentarisk bæredygtigt grundlag for at få vedtaget sin finanslov – og under dette åg, dette demokratiske åg, valgte det radikale venstre side og ville selvfølgelig støtte den ikke-socialistiske regering.

Hvad ser vi så i dag? At man påstår, at det radikale venstre har indgået et forlig med regeringspartierne, men at de ikke er i stand til at levere en tredjedel af den såkaldte tunge på vægtskålen, der er afgørende i denne sag. Det er i forvejen en parodi på demokrati, at 10 folketingsmedlemmer her i salen gang på gang afgør, hvad dansk politik skal være, men det er grotesk, når man så oplever, at det samme parti indgår et forlig og der så mangler 3 medlemmer til at kunne levere de nødvendige stemmer til et sådant forlig.

Jeg har nogle væsentlige indvendinger, synes jeg, imod lovforslaget, som det foreligger. For det første mener jeg, at det klart er et brud på grundloven. Jeg har såmænd oven i købet måttet læse Dansk Statsforfatningsret, og dér siger Alf Ross på side 711:

»Nægtes kan det heller ikke, at eneretten med hensyn til en af de vigtigste former for massekommunikation afføder en begrænsning i ytringsfriheden, der er betænkelig i forhold til de ideer, der bærer grundlovens § 77.«

Det tør svagt antydes. Men de er selvfølgelig verdensmestre i at bortforklare den, de samme jurister. Befolkningen har stemt om grundloven og har vedtaget denne grundlov, men på trods af klare brud bortforklarer de det med det såkaldte materielle indhold af grundloven. Jeg er helt stensikker på, at 99,9 pct. af den danske befolkning ikke er klar over, at man pludselig kan fortolke grundloven, præcis som det passer juristerne.

Dernæst er jeg modstander af en politisk styring, og det er jeg selvfølgelig, fordi Danmarks Radio har bevist i dag, hvordan det foregår med en sådan politisk styring. Det er jo indlysende, at giver man folk magt, så bruger de den, og det må man jo sige at Danmarks Radio og TV har demonstreret med al ønskelig tydelighed. Efter min bedste overbevisning havde vi ikke socialistisk fol-

keparti i Danmark, hvis vi ikke havde haft Danmarks Radio og TV og dens regionalradioer, og det hænger ganske enkelt sammen med den personalepolitik, der bliver anvendt. Her har vi altså et lovforslag, hvor det er en minister, der præcis udnævner de mennesker, der skal styre det nye TV 2, altså en klar politisk styring af, hvordan det skal være.

Når man udnævner folk, så kan man også fyre dem, og jeg ser med rædsel for mig, hvad der kunne ske, hvis man fik et rødt kabinet her i landet: at man så fik en kulturminister, der skulle bestemme, hvordan den bestyrelse skulle være, som igen selvfølgelig er i stand til at fyre den direktion, der skal udføre programmerne.

Som det tredje væsentlige punkt går jeg selvfølgelig imod, at man laver øgede skatter. Det er ganske urimeligt, og jeg er forundret over, at hr. Jimmy Stahr taler om licens og så skatter. Det samme parti, som går ind for en progressiv beskatning eller påstår over for befolkningen, at vi har en sådan beskatning, burde jo være det første til at afskaffe licensbetalingerne og lade det hele finansiere over skatterne. Der er jo heller ingen logik på det område for hr. Jimmy Stahrs vedkommende.

Hr. Jimmy Stahr påstod også, at TV ikke er politisk styret. Det passer ikke. Vi har jo set i tusindvis af tilfælde, hvordan det politisk sammensatte radoråd har udnævnt folk, som selvfølgelig benytter den magt, de får fra det flertal, der har sat dem til de opgaver, de er blevet sat til; og Gud nåde og trøste dem, hvis de ikke havde gjort det, for så havde de selvfølgelig fået en fyreseddel. Der er altså klart tale om politisk styring af vores medier i æteren.

De regionale TV-stationer burde være totalt frie, de burde slet ikke omhandles i dette lovforslag. Det burde have været et minimumskrav.

Alt i alt må man sige, at det er skuffende, at en ikke-socialistisk regering ikke styrker det frie i et samfund og ud fra grundlovens § 77 sørger for, at vi får fuld frihed i kommunikationen til vores medborgere.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Hr. Maisted var så elskværdig at antyde, at hvis vi fik et såkaldt rødt kabinet, hvad

[Ingerlise Koefoed]

jeg selvfølgelig meget håber at vi gør, så ville den politiske styring i Danmarks Radio og i TV 2 blive meget stærk.

Jeg vil for det første henvise hr. Maisted til, at vi sammen med socialdemokraterne i år har fremsat et beslutningsforslag om en ændring af Danmarks Radios styrelse, så den ganske vist stadig væk, det skal jeg indrømme, ikke helt kan betragtes som helt upolitisk, men dog er langt mindre politisk og indeholder langt færre muligheder for politisk styring end den, vi har i dag med radiatorådet.

For det andet synes jeg, at hr. Maisted skulle have hørt lidt efter, hvad jeg sagde før om TV 2's styrelse, da jeg foreslog, at kulturministeren på det centrale plan skulle bede de folkelige og kulturelle organisationer, lytter- og seerforbund, miljøorganisationer osv., om at udpege et repræsentantskab, der skulle nedsætte en styrelse af sin midte, og så bede medarbejderne sende et par ekstra repræsentanter til denne styrelse, og denne styrelse skulle så ansætte direktionen.

Jeg mener, at der er kolossalt langt fra en politisk styrelse og også fra den styrelse, som ligger i dette TV 2-forslag, til denne meget folkelige måde, som vi forestiller os man skulle styre et TV 2 på.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Nu er jeg ikke enig med hr. Maisted i den udlægning af grundloven, som han kom med her, men det er for så vidt heller ikke det afgørende; det afgørende, når hr. Maisted skal stemme, må vel være, hvordan hr. Maisted udlægger grundloven, og hr. Maisted har jo skrevet under på, at han vil overholde grundloven.

Derfor vil jeg gerne spørge, om det betyder, at hr. Maisted under ingen omstændigheder vil stemme for dette lovforslag. Det spørger jeg om, fordi jeg har forstået på dele af pressen, at hr. Maisted kunne foranlediges til at stemme for forslaget alligevel, hvis det var sådan, at det var afgørende for regeringen og det var afgørende for, hvordan regeringen ville optræde i tilfælde af, at den blev stemt ned.

Så mit spørgsmål til hr. Maisted lyder: er det sådan, at hr. Maisted under alle omstændigheder vil stemme imod dette lovforslag, eller er det sådan, at hr. Maisted, hvis det er

afgørende for regeringen, alligevel vil stemme for, uanset hvad hr. Maisted mener om grundloven i forbindelse med dette forslag?

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg vil godt sige til hr. Lenger, at jeg sandsynligvis vil undlade at stemme til dette forslag. Men når hr. Lenger bringer overordnede politiske ting ind i sagen, hvilket jeg mener var ganske uaktuelt, så er det ganske indlysende, at jeg aldrig kunne drømme om at være medvirkende til, at antidemokratiske partier fik magten her i landet. Det ville være endnu mere i strid med grundloven. Jeg mener overhovedet ikke, de burde have sæde i folketinget ifølge grundloven.

Jimmy Stahr (S):

Jeg tror, det var hr. Lenger, der sagde noget om, at dette her forslag virker, som om man har sat sig imellem to stole. Jeg synes, det var meget flot sagt af hr. Lenger, at det kun drejede sig om to stole. Jeg synes, det er et miskmask af forskellige ting, der er lagt sammen. Jeg så, at der stod et sted, at det skulle være kulturministerens svendestykke. Det håber jeg virkelig ikke det er, for så synes jeg, han skulle gå basisåret om. Det kan nemlig ikke være på den måde, og jeg tror også så godt om kulturministeren, at jeg går ud fra, at der er andre, der har haft fingre i forslaget, og der er jo nogle, der ligefrem har tilstået, at de har haft det.

Nu kunne jeg selvfølgelig godt begynde at sige noget også om de radikale, men det vil jeg ikke. Der er noget andet, jeg gerne vil ind på.

Der er for det første et spørgsmål til kulturministeren. Der står i § 15 l, at folketingets præsidium indgår i dette forslag, og der står i bemærkningerne, at folketingets medvirken sikres ved, at kulturministeren forud for udpegningen drøfter sammensætningen, og i den anledning vil jeg gerne spørge: folketingets og præsidiets medvirken, er det noget, ministeren har talt med folketingets formand og/eller præsidiets om? Det synes jeg ville være interessant i denne sammenhæng, for det er jo under alle omstændigheder en meget interessant parlamentarisk nyskabelse, det, at præsidiets nu skal med ind i billedet.

[Jimmy Stahr]

Og så vil jeg ellers vende mig imod kristeligt folkeparti, som omtaler de »kære reklamer«. Jeg har været med til i masser af tilfælde sammen med kristeligt folkeparti at gå imod ting som videovold, underholdningsvold, kommercialisme og en masse andre ting, men nu i dag køber de kristelige pludselig det hele. Ikke mindst børnene er der talt meget om i lovforslag efter lovforslag fremsat af kristeligt folkeparti, og vi har støttet. Nu derimod sælger kristeligt folkeparti alt omkring reklamerne, og børnene – ikke et ord mere om dem, skønt alle ved, at er der nogen, der bliver påvirket, så er det børnene. Ikke blot direkte gennem reklamerne, men også igennem, at der hele tiden sker en ændring af programmerne, og en ændring i retning af underholdning, vold osv, og det skal reklamerne være med til at sikre. Det var det, kristeligt folkeparti var imod, men nu køber man reklamerne, skønt man ved fra undersøgelse efter undersøgelse, at det følger med.

Jeg har her en videokassette, som jeg vil overrække kristeligt folkeparti. Det er fra en engelsk udsendelse, hvor man kan se, at ud af 4 timers almindelig udsendelse, hvori der indgår 15 minutters reklamer, er de 14 minutters reklamer rettet mod børnene, fordi man udmærket ved, at skal man f.eks. sende først på aftenen, så er det børnene, man skal rette reklamerne mod.

Jeg har ikke lejlighed til at spille den her, men jeg vil tro, at jeg kan få lov til at vise denne kassette i kulturudvalget, og under alle omstændigheder vil jeg gerne have, at kristeligt folkepartis ordfører får lejlighed til at se disse reklamer, som er optaget på en ganske almindelig dag, en ganske almindelig hverdag i en ganske almindelig uge fra en engelsk kanal. Så kunne det måske være, at man i kristeligt folkeparti i hvert fald ville overveje, om vi f.eks. kunne gå lidt grundigere til værks omkring dette spørgsmål. Undersøgelse efter undersøgelse skal jeg gerne være med til at skaffe kulturudvalget om disse ting.

Og så kunne vi måske trække det, så hele denne sag nu ikke skal køres igennem på 18 folketingsdage. På 18 folketingsdage skal vi klare hele det her spørgsmål! Jeg ved dårligt nok, hvordan vi skal få de undersøgelser hjem, men i hvert fald kristeligt folkeparti

burde anstændigvis prøve at se de kære reklamer.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg takker min gode ven hr. Jimmy Stahr for hans meget venlige og kærlige omsorg for os og vores synspunkter. Det ville jo være dejligt, om han viste lige så megen omhu, når det gælder om at få standset nogle af de ting, som vi gerne vil standse. Et er jo at gå og sige, at det vil man gerne. Men nu er det jo slet ikke den slags reklamer, der er tale om her. Kristeligt folkeparti har jo en finger med i spillet, når der nævnes en hel del ting, som der ikke må reklameres for, og vi ønsker også, at der skal tages et vist hensyn til børnene.

Jeg husker også en tidligere socialdemokratisk taler, jeg kan ikke huske hvem, der sagde, at i dag har børnene ikke reklamer. Ja men det har de jo. En meget, meget stor del af Danmarks børn og unge får reklamer via tysk TV, som rækker helt op til Århusområdet, hvor man efterspørger tyske mærkevarer. Det er, som om man ikke vil se i øjnene, hvad der foregår i dag. Jeg mener, vi på en eller anden måde kan få en styring ind gennem dette forslag, og vi kan måske også påvirke så meget, at man ikke decideret gør så meget for at få børnene med.

Men så kommer der en helt anden ting, som det også er nødvendigt at sige: ja men så må vi netop også i skolen tale om den reklame, som man bliver udsat for, og det gælder jo ikke bare i TV, det gælder også avisreklamer. Jeg gad vide, om ikke også Aktuelt og andre blade har reklamer, som måske kan friste børn og unge.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Socialdemokratiet møder op med to ordførere i dag. Hr. Tastesen har talt varmt imod reklamerne, og derfor var det jo helt naturligt, at vi andre forventede, at hr. Jimmy Stahr ville tale for reklamerne og dermed være i overensstemmelse med hovedparten af de socialdemokratiske vælgere.

Når vi forventede det, så var det ikke bare for at være i overensstemmelse med vælgerne, for det ser man jo stort på i mange andre

[Helge Sander]

sammenhænge, men fordi der er mange, der har læst Ny Politik nr. 6/7, der udkom for mindre et år siden, hvori hr. Jimmy Stahr skrev:

»Vi må bort fra mistanken om, at socialdemokratiet elsker at være formynder og bestemme, at folk ikke kan »tåle« at se reklamer. Vi er omgivet af reklamer – og derfor er formynderrollen helt uacceptabel. Vi skal forsøge at beskytte børnene... men længere bør vi heller ikke gå.«

Det med børnene har hr. Jimmy Stahr været inde på, og det tror jeg der er bred enighed om her i salen. Hr. Jimmy Stahr kommer med et bånd fra en engelsk TV-kanal, som ikke har de samme retningslinjer for reklame, som vi vil få i TV 2, det skal dog bemærkes. Og hvad angår hele reklamesiden, så er det bemærkelsesværdigt, at hr. Jimmy Stahr i samme artikel nævner et eksempel på, hvorledes det kan køres, et eksempel, der er fuldstændig identisk med det, der ligger i kulturministerens lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Den omtalte artikel er et debatoplæg til det socialdemokratiske årsmøde, og det blev diskuteret dér. Derefter tog socialdemokratiet enigt stilling imod reklamerne, og dermed er det selvfølgelig også bortfaldet. Der er andre årsmøder, der måske har nogle andre regler, men dem har vi.

Og må jeg så sige til kristeligt folkeparti: det var dog en forunderlig argumentation, at fordi tysk TV har børnereklamer og børn ser reklamer i tysk TV, så kan vi også godt lave reklamer for børnene. Det var dog en mærkværdig måde at argumentere på, og det var faktisk den, fru Inger Stilling Pedersen brugte heroppe.

Jeg mener ikke – og jeg mener stadig væk ikke – at det kan lade sig gøre på den måde at indføre reklamer for børn. Jeg kan ikke finde andet om det, end at der står nogle vage ord om, hvordan kulturministeren skal sætte nogle regler. Hvis kristeligt folkeparti vil komme her op og sige, at det bliver de og de regler, så er det da meget rart, men jeg tror faktisk ikke, at det er det, man har tænkt sig.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg kunne godt lide at spørge hr. Helge Sander og kristeligt folkeparti, hvad man egentlig mener med, at der ikke skal være reklamer, som rammer børn, eller som interesserer børn.

En af de mest brugte reklamer, vi har i biograferne, er en reklame, hvor man ser nogle ganske unge, smukke mennesker få det bedre og bedre og bedre og blive smukkere og smukkere og smukkere, fordi de drikker Coca-Cola i alle mulige forskellige udgaver og under alle mulige forskellige navne.

Børn elsker Coca-Cola, fordi børneloven siger, at Coca-Cola er noget, der er mægtig godt. Det er noget, man skal have, når man skal være et rigtigt barn. Vi ved, at Coca-Cola er utrolig usundt.

Vi må ikke reklamere for øl. Det må man jo acceptere, fordi man til øl og øldrikkeri knytter et eller andet moralsk, og det skal jeg gerne acceptere.

Men må vi da reklamere for Coca-Cola? Vi må ikke reklamere for noget, der går lige ind i hjertet på børn. Og masser af de ting, der bliver reklameret for, skaber jo nogle forventninger hos børn om et bedre, rigere og smukkere liv. Sådan noget skal vi også have, ellers er vi meget fattige!

Hvordan vil I skelne? I vil ikke reklamere for noget, der direkte er for børn. Det må være slik og legetøj. Men der er mange andre ting, der går lige ind i bevidstheden på dem og skaber den utilfredshed, som mange af dem kommer til at føle, fordi det ikke er noget for dem.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Ja, man kan jo altid opfatte tingene, som man vil, men vi kommer ikke uden om, at vi i vores samfund er omgivet af reklamer.

Nu ved jeg godt, at TV-reklamer måske virker stærkere end andre reklamer, men i næsten hvilket som helst blad, der udgives i dag, er der reklamer, der meget stærkt henvender sig til børn. Og vi håber selvfølgelig, at man, når man skal reklamere, vil tage hensyn til børn og ikke decideret gå ind for de ting, men reklamer særlig for Coca-Cola eller trøjer med et eller andet, det ser man jo alle andre steder.

[Inger Stilling Pedersen]

Og så sagde jeg ikke noget om, at fordi tysk TV havde det, så skulle vi også have det. Jeg sagde bare, at der tidligere har lydt påstande om, at man ville friholde børn. Der var ingen reklamer, blev det sagt dengang. Det, jeg bare vil sige, er, at der er reklamer i dag, der påvirker meget stærkt. Kan vi på en eller anden måde appellere til mennesker, der skal annoncere, om, at man ikke decideret påvirker børn? Det tør jeg ikke sige at man kan, men det må tiden vise. Men man prøver fra socialdemokratisk og andre sider på at have mange forskellige holdninger her. Jeg tror, vi alle sammen er interesseret i, at børn skal påvirkes så lidt som muligt, men jeg tror, det er mindst lige så vigtigt, at vi i skolerne prøver at lære børnene at vurdere og tage stilling til de reklamer, de udsættes for; dér kan vi gøre noget effektivt. Men at holde reklamer ude med de satellitter og alt, hvad der venter os, er umuligt. Vi kan gøre, hvad vi kan i vores egen lovgivning, men jeg tror, det er i undervisningen, man i fremtiden må sætte ekstra kraftigt ind.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Det bekymrer mig naturligvis meget, at hr. Jimmy Stahr rejser dette væsentlige problem, hvorvidt børn tager skade af reklamerne, og derfor vil jeg naturligvis gerne af hensyn til den debat, vi skal have i kulturudvalget, når nu vi skal se den film, også have at vide, om hr. Jimmy Stahr kan hævde, at børn i Finland, Tyskland, England og Frankrig har taget skade, eller om hr. Jimmy Stahr kan sandsynliggøre, at danske børn er anderledes og bedre end andre børn, og i givet fald, om det skyldes, at vi ikke har reklamer herhjemme. Ellers har det jo ikke det store formål.

Når fru Ingerlise Koefoed taler om, at børn ikke skal påvirkes af disse drømme, må jeg spørge, hvilke film, som laves for børn, og hvilke eventyr, som skabes for børn, børn så heller ikke skal få, for de giver jo også en drømmeverden. Eller hvad med den angst, man kan fylde i børn, og de chok, man kan give børn, for ting, som ikke har noget med reklamer, men med den øvrige udsendelsesvirksomhed at gøre? Hvor skal censuren begynde, og hvor skal den ende?

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Det ender med, at reklamerne bliver det store fund for vores litteraturforskere i fremtiden og den store gave til kulturlivet her, kan jeg forstå.

Jeg forstår overhovedet ikke kristeligt folkeparti. Det parti, der taler om familiepolitik og børn hele tiden, har her fuldstændig givet los over for økonomiske interesser. Jeg husker, jeg hørte formanden for partiet i radioen for 2-3 måneder siden forklare, hvordan han kunne forsvare det. Jo, han ville da tage børnene i hånden, når reklamerne kom, og sidde og fortælle, hvad der var farligt ved dem. Det var dengang, hvor de radikale stadig væk opretholdt deres tredje standpunkt – nu er vi jo kommet til det sjette. Det var dengang, da reklamerne skulle ligge i én blok før udsendelserne, og da kunne det måske lade sig gøre at tage børnene i hånden, men nu skal man altså løbe og samle børnene sammen 3-4 gange i løbet af aftenen for at sidde og passe på dem, når reklamerne kommer. Det er det, man siger.

Men det mest afgørende – og det vil jeg gerne spørge kristeligt folkepartis repræsentant direkte om – er følgende: når man erkender alle disse risici, når man skal holde børnene i hånden, og når man skal undervise i skolen om farerne ved reklamen, hvorfor så ikke lade være med at have disse reklamer? Hvad er den store fordel for danske familier, for børnene i vort land ved, at vi nu får reklamer i dansk TV? Hvad er fordelene, fru Inger Stilling Pedersen?

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

En anden, mindst lige så kendt socialdemokrat som hr. Jimmy Stahr sagde engang, at man har et standpunkt, til man tager et nyt. Jeg vil gerne spørge hr. Jimmy Stahr, om hans bemærkninger til den i det sidste indlæg citerede artikel var ensbetydende med, at hr. Jimmy Stahr har ændret standpunkt, for det må jeg jo gå ud fra at han har, efter at have hørt det indlæg, han kom med tidligere på eftermiddagen.

Så vil jeg gerne have lov til at spørge, hvad der er baggrunden for, at hr. Jimmy Stahr er vendt rundt, om det er et klart, markant flertal i den socialdemokratiske gruppe, som går imod et klart flertal i den socialde-

[Helge Sander]

mokratiske vælgerskare, som gør, at man nu vender rundt. Det tror jeg vi er mange der meget gerne vil have et svar på.

Der er sagt en masse om reklamer i forbindelse med børn, og jeg vil indskrænke mig til at nævne, at der er taget højde for det i lovforslaget. I bemærkningerne står der jo, at reklamer, der retter sig til børn og unge, undergives særlige begrænsninger. Det tror jeg vi alle er enige om der skal tages hensyn til; det er ikke noget specielt for kristeligt folkeparti.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Hr. Per Stig Møller siger, at man også bruger bøger, film og eventyr over for børn, og spørger, hvor censuren skal begynde, og hvor den skal slutte. Forskellen på bøger, film, eventyr og reklamer er, at bøger, film og eventyr har et eller andet kunstnerisk i sig, et eller andet, de vil fortælle, et eller andet, de vil gøre verden anderledes med, større med, rigere med. Reklamer – også reklamer i TV – har ét formål: de skal sælge nogle varer, så der kan blive tjent nogle penge ind til erhvervslivet. Man kan ikke sammenligne de to ting, og det er meningsløst at ville anvende reklamer i TV og tro, at det ikke har nogen betydning for de børn, der ser reklamerne.

Fru Inger Stilling Pedersen siger selv her, at reklamer i TV nok virker stærkere end reklamer i aviser, hvorefter hun indleder en lang forsvarstale for, at man alligevel skal have reklamer i TV. Det er noget meningsløst sludder.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Ja ja, man kan mene, det er meningsløst sludder, og man kan mene så meget andet, når man har forskellige synspunkter på noget, men det er, som om man samler sig om, at nogle få minutters reklame med en hel masse begrænsninger skal kunne ødelægge alting.

Ja men børnene i vores samfund bliver jo påvirket af og er omgivet af reklame fra alle sider. Hvis man kunne finansiere et TV 2 uden reklamer, kunne man måske redde en hel masse ved det, men man lukker øjnene for den virkelighed, vi befinder os i, og det

er en af grundene til, at jeg siger, vi kan ændre noget på vort eget, men ikke på alt det, der kommer ind. Derfor er det vigtigt, at vi lærer børnene noget om, hvad reklamer er, og lærer dem at skelne imellem, hvad der bare påvirker forbruget, og hvad der egentlig kan være noget godt i.

Jeg kunne ønske, at den kærlighed og omsorg, socialdemokratiet og SF nu viser børnene, også var der, når der skal gennemføres forslag, hvor man virkelig prøver på at gøre noget for børn og unge. Så er de absolut ikke med, men her er en lille sag, hvor man siger: nu vil vi ikke have reklamer, og hvis vi bare får disse 10 minutter væk, har vi reddet det hele. Det er, som om man vender det hele på hovedet.

Jeg håber, vi kan få en saglig debat om det i udvalget. Det kan være svært at sige her, hvilke fordele der er ved reklamer, men at det drejer sig om økonomi, er helt klart, for ellers ville man da ikke annoncere – så det kan man da indrømme blankt – og det er en finansieringsform, som en stor del af befolkningen herhjemme ønsker. Så siger man, at vi ikke skal have det, for nogle kunne tage skade, og nu har man nævnt børnene, men der kunne jo også være andre grupper. Ja men der er masser af de udsendelser, der sendes, som er direkte skadelige, og dem sender man i frihedens navn. Jeg forstår ikke et pluk af det.

Poulsgaard (FP):

Jeg forstår ikke et pluk af det, sagde den sidste ærede taler, og jeg står næsten i samme situation. Statsministeren er til stede. Jeg husker valgplakaterne, hvor der stod: TV-monopol brudt nu, reklamer ind. Store, fine annoncer – dejligt. Jeg er en af dem, der i 12 år har sagt fra denne talerstol, at vi skal have brudt Danmarks Radios monopol, og da jeg også sætter ærlighed højt i politik – jeg ved godt, at troværdighed og politik er lidt svært at forene – har jeg sagt, at jeg mener, vi skal have brudt Danmarks Radios monopol, og derfor var jeg meget positiv over for lovforslaget, inden det kom på bordet. Men magen til makværk skal man da vistnok være radikal for at kunne producere.

Jeg vil gerne sige til statsministeren, at der, så vidt jeg kan regne, skal være valg den 10. januar 1988. Det er den seneste dato for et

[Poulsgaard]

valg. Der er halvandet år tilbage. Det haster da ikke mere, end det jager. Vent da, og håb på, at man kan få et ordentligt flertal, og at man kan få noget ordentligt noget indført! Det er jo en fantastisk situation, vi har her i dag. Vi hører regeringsrepræsentanter på stribe – hr. Helge Sander, hr. Brusvang – stå op og sige, at det slet ikke var det, de ønskede, men nu skal vi i gang. Ja men hvad skal vi i gang med? Skal vi i gang med en højere licensbetaling? Er det det, man skal i gang med? Større udskrivning over skattebilletten? Det er jo *det*, man skal.

Jeg har ladet mig fortælle, at der engang var en mediekommissionsformand – han er vistnok blevet kulturminister nu – der var ude at rejse til det store udland og kom til London. Dér begynde man at tale om regional-TV, og så spurgte man, hvor stort Danmark er. 5 millioner mennesker! Så begynde man at le.

Tror man virkelig, at man har talentmasse til at kunne lave regional-TV? Nej, folk vil flygte fra skærmen. Så hr. Bilgrav-Nielsens filosofi falder til jorden, og derfor kan man da også glæde sig over, at de radikale er uenige på det punkt.

Men på den anden side vil jeg også gerne sige, at det er skuffende, når man er blandt de partier, der virkelig ønsker at få startet reklamefinansiering, at regeringen er så fin på den, at den simpelt hen ikke vil tale med fremskridtspartiet.

Jeg vil endvidere gøre opmærksom på, at i det forhold, at hr. Dohrmann er ordfører i dag og ikke undertegnede, ligger der ikke nogen politisk uenighed bag. Der ligger det i det, at jeg skal have orlov den sidste uge, vi er inde, og da der ikke er lang tid tilbage, kan jeg ikke følge arbejdet hele vejen. Derfor er jeg frivilligt trådt ud af kulturudvalget, og hr. Dohrmann er kommet ind. Man skal altså ikke spekulere i, at fremskridtspartiet revner på midten i denne sag. Vi må have noget indflydelse, hvis vi skal være med.

I øvrigt har jeg lyst til at sige til hr. Maisted – nu er hr. Maisted ikke i salen, men han kan få det refereret – at der er noget, jeg ikke forstår. Meget af det, han sagde, var jeg 100 pct. enig i, men jeg er ikke født i går. Jeg tror ikke på, at hr. V. A. Jakobsen fik en radiorådspost, for at det parti, som hr. Maisted repræsenterer, skal undlade at stemme denne gang. Jeg tror, vi får at se – hr. Maisted

kønne ord til trods – at hr. Maisted vil stemme ja, den dag forslaget kommer i folketingsalen.

Så til mine gode venner fra SF: hr. Maisted har sagt det mest rige og smukke, og det, fru Ingerlise Koefoed himlede op om, var så forfærdeligt. Jeg tror også, det var fru Ingerlise Koefoed, der sagde, at hvis vi havde et rødt kabinet, skete der overhovedet ingenting, så blev der frihed over hele linjen. I hvilket land, fru Ingerlise Koefoed, hvor de røde har magten, er der frihed? Der er censur og ensretning, og der er overhovedet ingenting, der er rigt, og ingenting, der er smukt i de østeuropæiske lande; det er gråt i gråt det hele, så det kunne fru Ingerlise Koefoed godt have sparet sig.

Jeg er ked af, at jeg ikke kan få lov til at stemme; ikke fordi jeg ikke turde gå imod mit parti, hvis det endelig skulle være, men min samvittighed kan ikke gå med til at stemme for sådan et makværk.

Men vi kan nå det endnu, hr. kulturminister, indkald os til et møde! Så kan det være, vi kan få lidt fornuft ind i det.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Der er mange ting, hr. Poulsgaard ikke ved; bl.a. ved hr. Poulsgaard ikke, at fremskridtspartiet, de frie demokrater og regeringspartierne er indgået i et valgforbund. I dette valgforbund fik de frie demokrater en plads i radiorådet; det blev vores landsformand og ikke mig. Til gengæld for at skrive under på samme valgforbund fik hr. Dohrmann en plads i repræsentantskabet i Nationalbanken. Sådan var den handel, hr. Poulsgaard. Jeg ved ikke, om hr. Dohrmann vil undlade at stemme til dette forslag, fordi han nu kom i repræsentantskabet for Nationalbanken, men det var præcis det samme valgforbund; vi skrev under på begge to. Så det har altså ikke noget med denne sag at gøre.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg konstaterer, at vi bevæger os på den alleryderste kant af lovforslaget her.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

[Poulsaard]

Vi vil gerne sige tak for den plads, vi fik. Ja men de politiske kendsgerninger er, at man godt kunne have undladt at give os den plads, og at man også godt kunne have undladt at vælge hr. Jakobsen til radiatorådet. Det var ikke noget, som hverken de frie demokrater eller fremskridtspartiet havde krav på, men det var et politisk pænt træk, som jeg gerne vil sige tak for. Nu ved jeg ikke, hvad man må sige heroppefra, men jeg er parat til at vædde i hvert fald en månedsløn på – juni måned er jeg væk det halve af tiden – at det ender med, at hr. Maisted stemmer for dette forslag.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der bliver også udvalgsbehandling. Hr. Maisted for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Ja men det væsentlige, hr. Poulsaard – og det var det, der var hr. Poulsaards påstand – var, at jeg var købt i forbindelse med valgforbundet til at stemme for dette lovforslag. Jeg er helt sikker på, at det konservative partis formand gerne vil bekræfte fra talerstolen, at der ikke var nogen betingelser inde i forbindelse med det indgåede valgforbund, altså heller ikke over for hr. Dohrmann, men jeg har indtryk af, at det kom bag på hr. Poulsaard, at tingenes sammenhæng var sådan.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Der har været talt en del om politisk styring i denne debat, og med udgangspunkt i de sidste korte bemærkninger kan jeg måske sige følgende: når vi i fremtiden kommer til at diskutere det TV 2, som jeg er sikker på bliver resultatet af den forhandling, som finder sted her i folketinget, så kan man ikke føre den slags debatter, for der bliver ikke noget radiatoråd at slås om pladserne i.

Jeg vil i øvrigt indlede med at sige, at jeg står i den lidt ejendommelige situation, at jeg for så vidt må takke for den enighed, der er om mange ting i det, der er blevet fremsat. Der er meget bredt enighed om – jeg tror kun, det var hr. Lenger, der tog forbehold – at vi bør have et TV 2, og der var også enighed om, at den entreprisemodel, der er tale

om, er en fornuftig måde at lægge et TV 2 til rette på.

Men til gengæld må jeg sige, at jeg jo ikke kan takke alle for den karakteristik, de har givet af det lovforslag, som er fremsat, og som jeg derfor vil bruge lidt tid på at karakterisere.

Jeg fandt det bemærkelsesværdigt og note-rede med tak hr. Tastesens meget positive karakteristik af hovedindholdet i selve lovforslaget bortset fra finansieringsdelen. Jeg synes, der var nogen afstand mellem hr. Tastesens bemærkninger og hr. Jimmy Stahrs bemærkninger om det makværk, der var tale om her; jeg var i hvert fald gladest for hr. Tastesens bemærkninger og karakteristik af forslaget.

Det er også blevet nævnt, at dette forslag skulle være skrevet af regeringen med ført hånd af det radikale venstre. Det er ikke korrekt. Når vi fremsætter det, så er det regeringens forslag, og regeringspartierne og regeringen går ind for det, fordi vi mener, at det er et væsentligt nybrud på radio- og TV-området, som her sættes i værk. Og det vil jeg gerne generelt understrege her til indledning, inden jeg går over til nogle kommentarer til de enkelte dele af forslaget og de bemærkninger, der har været formuleret i forbindelse med de enkelte punkter. Jeg synes, befolkningen har krav på at vide, at der her virkelig er tale om, at der sættes noget nyt i værk – og det er for regeringen det afgørende – og at vi slår igennem med nogle ting, som jeg godt kan tælle op for at understrege, hvor der sker noget nyt.

Vi får nu en alternativ kanal til Danmarks Radio, en alternativ kanal, som bygger på andre principper, som har andre målsætninger, og som derfor også bliver forskellig fra Danmarks Radio. Det er ganske væsentligt, og det må ikke glemmes i debatten om alle de detaljer, som naturligvis også må indgå i en debat som denne.

Vi sørger for, at der kommer et TV-tilbud ved siden af Danmarks Radio til alle i dette land, for målet er en landsdækkende kanal med regionale muligheder, altså en kanal, som skal nå ud til alle i dette land med et landsdækkende program, samtidig med at der bliver mulighed for via den regionale islet at formidle nyheder, information og oplevelser inden for regionen og fra regionen

[Ministeren for kulturelle anliggender]

ud til resten af landet, hvis det er værdifuldt nok til at komme derud.

Specielt – og det synes jeg man helt har overset både i den offentlige debat og til dels også i den debat, som foregår her – sørger vi med dette tilbud for at nå ud også til de tyndtbefolkede egne med et alternativ og et yderligere TV-tilbud, til de egne, som ellers i mange år ville være uden andre TV-muligheder.

Det er let at drøfte TV og TV-mængdetilbud i de TV-rige dele af landet, f.eks. København og Århus, hvor jeg selv kommer fra, og hvor vi allerede basker i 8–10 kanaler, eller hvor meget det nu er, hybridnettet har ført ind i hvert fald i mit hjem. Og det vil vi få mere af i løbet af sommeren. Men der er dele af landet, som i mange år ikke vil nås af andre muligheder end det TV 2, som vi nu stiller op. Også det er en meget væsentlig ting.

Og vi giver danske valgmuligheder til den danske befolkning i den egentlige sendetid om aftenen – 2 ½ time hver eneste dag.

Jeg vil også gerne understrege, at der er tale om et gennembrud i dansk TV-politik derved, at vi etablerer et TV, som med hensyn til styrelsesuafhængighed er helt nyt i dansk sammenhæng. Vi igangsætter en ny udvikling med styreformerne for en TV-kanal, som er tilpasset teknikken muligheder og de ønsker, som befolkningen har.

Endvidere åbner vi for reklamer, og det anser jeg også for væsentligt – ikke så meget for reklamernes skyld, som fordi jeg synes, det er fornuftigt, når vi nu har den pengestrøm i samfundet, som kan bruges til så mange ting, at vi også tapper noget af den til at betale for TV-produktion. Jeg tror da også, det har en anden side, for de programmer, der allerede kommer udefra, indeholder jo reklamer, og derfor er det væsentligt, at vi af hensyn til danske interesser også har TV-reklamemuligheden i det danske TV-system. Også det kommer ind.

Med alt dette regner vi med og er sikre på, at vi giver en stimulans, giver en udviklingsmulighed, til danske produktionsmiljøer, danske kreative miljøer, som får endnu en kanal at få deres produktioner ud på, både nationalt og regionalt. Det betyder et tilskud til dansk film, idet forudsætningen for overhovedet at holde en dansk filmindustri i gang er, at man får øget mulighederne for at

afsætte videoproduktioner, fjernsynsproduktioner.

Der er altså en lang række ting – og jeg kunne føje flere til – som man må understrege som overordnede målsætninger, vi nu sætter i gang med dette forslag til en kanal 2. Det synes jeg man skal starte med, inden man begynder at tale om de forskellige detaljer, for det, man skal lægge vægt på, er snarere, hvordan dette system vil komme til at fungere, og hvad det er for nogle vilkår, der er sat op for dette system, end de enkelte paragraffers indhold, som jeg skal komme tilbage til. Jeg synes, vi har haft held med formuleringerne, og der er ikke tale om her, at noget er påtvinget, for hvis man, som hr. Bilgrav-Nielsen sagde, går tilbage til mediekommissionens annaler, vil man dér se, at jeg selv var med til at konstruere noget, der ganske præcis ligner det, som nu er blevet resultatet.

Hvis man ikke tager dette nu, så siger man i virkeligheden nej til et TV 2, for det er inden for disse rammer, et TV 2 kan vedtages i det folketing, vi har, og jeg tror også i et hvilket som helst andet folketing – ellers skal der ske meget store omlægninger – som vil komme senere hen. Derfor er det en ting, man nu må tage op for alvor.

Dernæst skal jeg knytte nogle bemærkninger til de væsentligste af de ting, som har været trukket frem under debatten, og som også vedrører de overordnede synspunkter på TV 2-kanalen, som jeg har lagt frem her, og som også vil uddybe det, jeg sagde med mine indledende generelle bemærkninger.

For det første – og dér tager jeg udgangspunkt i hr. Tastesens indlæg – er jeg overbevist om, at den megen snak om reklamerne og reklamernes indflydelse på programmerne er særdeles overdrevet. Man behøver blot at gå til andre lande, hvor man har haft TV-reklamer inden for nogenlunde de samme rammer som dem, vi nu sætter op for TV-reklamerne i denne sammenhæng, og så hjælper det ikke, at man finder videokassetter frem fra kanaler, som fungerer på en anden måde.

Jeg synes, det ville være rimeligere at sammenligne med f.eks. de to tyske kanaler, som har reklamefinansiering. Man kunne for min skyld også godt sammenligne med det engelske kommercielle TV-system, der er totalt reklamefinansieret; man kunne f.eks. se på Danmarks Radios serieindkøb og se, hvor

[Ministeren for kulturelle anliggender]

mange af de meget seriøse ting der er købt hos dette rent reklamefinansierede selskab.

Man kunne gå til Finland og se, om de programmer, man dér sender, adskiller sig så meget fra det, man har i Sverige, i Norge og i Danmark. Man vil opdage, at det er ganske samme programprofil, finnerne har, skønt de har reklamefinansiering og har haft det, så længe de har haft TV i disse lande. Jeg synes, det er nok så væsentligt at tage den slags sammenligninger op som at tage tilfældige, f.eks. amerikanske, erfaringer op, hvor det er en helt anden baggrund, man arbejder på.

Når jeg tror på, at dette skel kan fastholdes, er det dels ud fra disse erfaringer, dels ud fra en tro, som jeg tror alle deler i denne sal, nemlig at danske politikere ikke er svagere end andre politikere, for det er jo politiske beslutninger, der bestemmer, hvordan TV-kanaler indrettes, hvordan de skel, som man ønsker opretholdt inden for TV-kanaler, kan sikres. Det er det, vi ser i de lande, som kan holde disse ting på plads: de politiske beslutningstagere er stærke nok til, at de kan holde tingene på plads. Hvorfor skulle danske politikere være svagere i koderne end politikere i de lande, som vi med rimelighed kan sammenligne os med?

Et andet punkt, som blev taget op i forbindelse med reklamerne, var hr. Tastesens overvejelser over, hvorvidt de beregninger, som ligger til grund for regeringens forslag om reklamefinansieringsdelen, holder stik. Ja, det gør de, det er jeg ganske overbevist om, og det vil jeg også meget gerne gennemgå i kulturudvalget – det kan jeg ikke gøre her i detaljer – når der bliver lejlighed til det, så man kan se, hvordan disse beregninger er opstillet, og hvordan de vil holde stik.

Det er jo rigtigt, som hr. Tastesen siger, at man ikke skal have haft ret megen regneundervisning for at kunne regne disse ting ud, men regnestykket skal jo stilles op, inden man begynder at regne, og regnestykket må stilles op på de rigtige forudsætninger. Den forudsætning, som hr. Tastesen nævnte, nemlig at der skulle regnes med totalt 1 million seere, bygger på et tal, som er et gennemsnit for hele aftenudsendelsen, hvor der er meget store udsving fra de næsten 2 millioner og undertiden over 2 millioner, der er omkring TV-Avisen, til de få hundrede tusinde, der er på nogle af de små programmer eller sent på aftenen. Så får man den million eller de

1,2 millioner, som ligger bag det tal, hr. Tastesen har trukket frem.

Det tal, som vi har opereret med, er de faktiske seertal omkring TV-Avisen, og så har vi halveret dem netop for, som hr. Tastesen siger, at tage hensyn til, at man maksimalt kan regne med, at kun det halve antal husstande ser TV-Avisen. Derfor er de to forudsætninger helt forskellige, og slutresultatet bliver afgjort af, hvordan man stiller disse forudsætninger op.

Jeg er altså ikke i tvivl om, at man, når vi kommer nærmere ind i disse beregninger, vil kunne se, at det er meget forsigtige skøn, vi har lagt til grund, og at det er skøn, som vil kunne holde. Det er også skøn, som prismæssigt er realistiske; hvis man sammenligner dem f.eks. med, hvad det koster at reklamere i landsdækkende dagblade med helsidesannoncer, og sammenligner det med den kontraktpris, vi har regnet med, og med det antal seere, der med et forsigtigt skøn vil være på de forskellige tidspunkter, er det ikke tal, som vil afskrække reklamekøberne.

Her skal man ikke lade sig skræmme af, at nogle reklamekøbere på det sidste er begyndt at sige, at det nok ikke går, det er for dyrt. Selvfølgelig siger de det, for nu skal vi jo til at handle. Reklamer er noget, der skal sælges, og det er køberne, der nu begynder at spørge, om ikke den pris, vi har sat op, kan sættes ned. Lad os se, hvordan markedet ser ud, når vi kommer i gang. Jeg er sikker på, at der vil være lange ventetider, hvad jeg skal komme tilbage til om et øjeblik.

Jeg tror, det er væsentligt, at vi får disse ting trukket op, og at vi kommer til at drøfte dem.

Hvad angår den politiske styring, vil jeg kun sige, at der ikke er tale om nogen omfattende politisk styring. Der er tale om, at man styrer det økonomiske område, men i modsætning til, hvad vi ellers har, giver man her en bestyrelse frie hænder i en 4-årig periode til sammen med direktionen at lede det, der foregår; man har ikke den fjerneste mulighed for at influere på denne direktion og bestyrelses virksomhed.

Der er heller ikke tale om, som fru Ingerlise Koefoed var inde på, at amtsrådene skal bestemme ude i amterne og i regionerne. Amtsrådene skal, hvis man læser teksten efter, være dem, der indsender de oplysninger, der kommer om repræsentantskaber, som

[Ministeren for kulturelle anliggender]

skal være grundlaget for de regionale sendestationer, for de lokale virksomheder. Det er ikke en amtsrådsstyring, det er en styring netop af den folkelige karakter, som fru Ingerlise Koefoed efterlyste: repræsentantskaber baseret på et folkeligt engagement ude i regionerne.

Til fru Pia Kjærsgaard, som i en af de korte bemærkninger var inde på, at ingen ville reklamere, for reklametidspunktet skal kendes i forvejen, vil jeg sige, at det kender man da også i andre lande, og det vil også blive et resultat af, at folk står i kø for at komme til med reklamer, at de ikke kan få fra den ene dag til den anden, men naturligvis vil de få mulighed for at tale om placering, også fordi vi arbejder med prisdifferentiering, således at man på nogle tidspunkter skal betale mere og på andre tidspunkter mindre, alt efter hvor mange seere vi gennemsnitlig ved der er. Alt det giver mulighed for at styre dette system på en måde, så der hverken bliver tale om et politisk styret system eller et ensidigt reklamestyret system.

Det afgørende for mig er, at regeringen, tvært imod hvad nogle af ordførerne har sagt, ikke har lagt vægt på det økonomiske, men har fundet økonomi til at betale en kulturpolitisk indsats med.

Formanden:

Vi skal have et par korte bemærkninger, inden vi går til anden runde.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Ja men hvad der er godt for andre lande, behøver jo ikke at være godt for Danmark, og der er væsentlige ting i dette forslag, som jeg ikke har indtrykket af at der er i andre lande, nemlig at de reklamer, man får lov til at bringe, bliver bragt på nogle tidspunkter, hvor der overhovedet ikke er nogen, der gider se fjernsyn.

Jeg har også lagt mærke til, at kulturministeren er så optimistisk – kulturministeren er jo medlem af en optimistisk regering, så det skal han jo være – at tale om, at der måske også vil være et overskud. Og hvad vil man så bruge det overskud til? Man vil ikke bruge det til at bringe licensen ned med. Nej, man vil aflevere det til kunstformål eller noget i den stil. Jeg synes, det er utroligt. I ste-

det for at bringe verdens i forvejen højeste licens ned vil man altså bruge overskuddet til andre kulturelle formål.

Så har jeg et spørgsmål til kulturministeren: der står i lovforslaget, at pr. 1. juni 1988 bliver det TV 2 med en dækning på ca. 75 pct. af befolkningen. Jeg vil godt spørge: hvad med de resterende 25 pct., skal de betale licens alligevel, eller hvordan?

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Hvis jeg kom til at træde på kulturministeren, vil jeg skynde mig at sige: ja men mit ord – det var vistnok »miskmask« – gik på reklamedelen, ikke på hele lovforslaget.

Men så undlod kulturministeren til gengæld helt at besvare det spørgsmål, som jeg egentlig synes er om ikke centralt, så dog interessant. Det drejer sig om den parlamentariske nydannelse, at man får præsidiat til at udgøre folketingets medvirken, og dér vil jeg stadig væk gerne vide, om det er noget, man har talt med præsidiat eller med folketingets formand om, som man vistnok ikke kan spørge.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Først til fru Pia Kjærsgaard: det er, som om meget i debatten om disse ting tyder på, at man vil gennembryde lydturen herhjemme i denne sag med dobbelt hastighed, altså man vil ikke blot introducere noget nyt, som vi gerne vil, men man vil også gå meget videre, end man har kunnet gøre i andre lande, hvor man har nøjagtig de samme ting. De regler og de forudsætninger, som ligger for reklamedelen her, er ganske parallelle til, hvordan man overalt i verden uden for USA har reklamesystemer, og det ville være meget ejendommeligt, hvis vi, samtidig med at vi indførte reklamer herhjemme, skulle bevæge os langt væk fra de systemer, som i øvrigt anvendes i de lande, som vi sammenligner os med, og hvor man har fornuftige systemer.

Det overskud, der kan blive tale om, vil det være nogle år før kommer, fordi det jo er et system, som skal udvikles og skal i gang, og man skal lægge mærke til, at der nok er peget på, at overskuddet skal bruges til f.eks. andre kulturelle formål, men der peges også på uddannelsesformål. Vi får nogle uddan-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

nelsesproblemer på medieområdet, som det vil være vigtigt at finde midler til, og det ville være naturligt, hvis man får et overskud, at anvende det til det.

Det er rigtigt, at ved starten vil der være en dækning på 75 pct., og der vil være 25 pct. tilbage. Vi forudsætter, at man skal betale licens straks, når det hele bliver landsdækkende, selv om de sidste 25 pct. først kommer med senere, i øvrigt relativt kort tid efter. Det vil være naturligt at gøre det, for, som jeg sagde før, vi tilbyder nu den danske befolkning en kanal mere. Og hvad gør vi det for? For 100 kr.! Det er sammenlignet med den licens, der i øvrigt er talt om her, en meget billig pris for at få en hel kanal mere.

Til hr. Jimmy Stahr: jeg glemte, det må jeg tilstå, spørgsmålet om forholdet til folketinget. Hvis man slår op i mediekommissionens betænkning – og det vil jeg i og for sig råde hr. Jimmy Stahr til at gøre – så vil man kunne se, hvordan denne tanke er opstået, og det vil også have en vis interesse for hr. Jimmy Stahr at se, hvem der undfangede tanken. Den er så gået ind i forhandlingerne her i det foregående forløb. Der har været kontakter med folketingets formand, og de vil blive fortsat under det videre arbejde med lovforslaget her i folketinget.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Ja men når nu kulturministeren er så sikker på, at der vil komme de reklamepenge ind, som kulturministeren åbenbart forventer der gør, hvorfor har man så taget det forbehold i lovforslaget, at underskuddet vil blive dækket ind af skatteydermidler? Når kulturministeren er så sikker på, at reklamemidlerne vil komme, kan jeg slet ikke forstå, hvorfor det skal med i lovforslaget, at alle underskud bliver drevet ind, ikke af kulturministerens penge, som det før er blevet sagt, men af skatteydernes.

Tastesen (S):

Det forholder sig naturligvis således, fru Pia Kjærsgaard, at regeringen udmærket ved, at man ikke får pengene ind, for budgettet kan ikke holde på det grundlag, der er aftalt. Det er det, vi kritiserer fra vor side. Vi tror ikke på, at de måske forholdsvis restriktive

regler, man har sat op, er i stand til at holde, og derfor tvinges man til at gå videre, end man rent faktisk har gjort.

Jeg mener, at kulturministeren har uret i, at de beregninger, som man lægger frem, holder i forhold til Danmarks Radios seerundersøgelse. Vi har den seneste seerundersøgelse fra en uge på året, hvor mange mennesker ser TV, og den siger – i gennemsnit for 7 dage – at den første aftenudsendelse kl. 20 efter TV-Avisen når et gennemsnitstal på ca. 1,2 millioner seere – det svinger fra ca. 450.000 ved én udsendelse til 2,5 millioner ved en anden udsendelse – og det vil sige, at det naturligvis er mange tilbud, Danmarks Radios ledelse lægger frem for seerne her, brede tilbud og smalle tilbud. Vi mener, at kulturpolitik er brede tilbud og smalle tilbud. Et TV 2 vil for at kunne opnå at få disse penge eller bare en del af dem konstant være tvunget ud i at søge efter de brede tilbud, som appellerer til mange seere; men der skal også være programmer for smalle grupper, f.eks. balletprogrammer og andre ting, som kunne tænkes at komme ind på det tidspunkt, hvor der måske ikke er så mange, der er interesseret i at se med.

I tidsrummet før TV-Avisen når man til et gennemsnitstal på kun ca. 400.000. Forholdet er jo dog det, at vi må regne med, at ca. halvdelen i hvert fald bliver ved med at lukke op for Danmarks Radio fremfor at lukke op for TV 2, så disse tal passer altså ikke i nogen som helst sammenhæng.

Men lad os mødes i kulturudvalget og se på dem, lad os afprøve dem. I øvrigt synes den danske reklamebranche også at have talt med to stemmer i denne sag.

Men så til det positive: vi er fra socialdemokratiet side i det store og hele, når vi ser bort fra finansieringen, enige i dette forslags hovedmål. Vi er tilhængere af entreprisideen, vi mener, at den giver et lift, en chance for dansk filmproduktion og for mange andre danske produktioner, og at vi dermed får udviklet et kreativt miljø, som vi har brug for. Vi mener, at den regionale tanke må afprøves. Om den gror og bliver større eller det viser sig, at vi skal forlade den igen, må bero på en prøve i forhold til det forslag, som lægges frem. For den sags vedkommende er vi også helt med på, hvordan det hænger sammen.

[Tastesen]

Vi har nogle kritiske bemærkninger over for styringsdelen. Den blev ikke behandlet færdig på det tidspunkt, da vi var med i forhandlingerne. Der kan måske findes en mere rimelig facon på, hvor kulturministeren skal hente sine råd om, hvordan en TV 2-bestyrelse skal sammensættes, end lige præcis den med folketingets præsidium, men det er naturligvis alt sammen ting, som kunne diskuteres, hvis vi var i et positivt forhandlingsforhold, som vi da gerne vil ind i, men det forudsætter, at man opgiver den reklamefinansiering, man lægger op til her. Hvis det væsentlige er, at vi skal have et TV 2 op at stå hurtigst muligt, bør man selvfølgelig prioritere det højest, og så bør man prioritere en reklamedel, der alligevel ikke kan holde, så lavt som muligt.

Formanden:

Formanden var i første omgang meget liberal med hensyn til korte bemærkninger. Jeg vil ikke være lige så liberal i anden omgang, men hr. Dohrmann har bedt om en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg synes, kulturministeren sprang uhyre let hen over alle de bemyndigelser, der ligger i lovforslaget.

Nu er det jo således, at kulturministeren ikke har beklædt sin post ret længe, og foreløbig må vi vurdere det på den måde, at ministeren mener, at han selv vil være i stand til at administrere de pågældende paragraffer på en hensigtsmæssig måde.

Men er ministeren egentlig klar over, hvad det er for et lovforslag, der ligger på bordet, og hvordan en eventuel kommende minister kan misbruge forslaget til at dirigere og programmere, vil jeg godt sige, stort set hele indholdet i det kommende TV 2? Det gælder alt lige fra reklamer til programmernes indhold, selvfølgelig i kraft af de folk, der bliver udpeget til det.

Nu har vi allerede her i dag hørt, at nogle partier mener, at der skal yderligere begrænsninger ind vedrørende reklamerne. Vi har hørt ting nævnt som chokolade, og jeg hørte forleden i radiotinget én, der sagde, at spegepølse også i mange situationer var noget farligt noget at spise.

Derfor: forslaget som sådant er i bund og grund et redskab for en kommende minister til stort set at bestemme alt, hvad der vedrører programmerne og programmernes indhold. Er ministeren ikke betænkelig ved det?

Ingerlise Koefoed (SF):

Om reklamerne kun ét spørgsmål: hvis f.eks. – som nu – Kræftens Bekæmpelse kører en kampagne om sammenhængen mellem kræft og ernæring og man dér understreger, at det sandsynligvis ikke er særlig godt for folk at spise alt for fede varer, og man samtidig har TV-reklamer for spegepølse osv. osv., er det så helt sikkert, at Kræftens Bekæmpelse vil få mulighed for at komme frem med sin kampagne i et reklamefinansieret TV?

Om den politiske styring vil jeg sige, at for os er det politisk, at det er kulturministeren, der udnævner en meget smal styrelse på 5 personer, og at der for os ingen tvivl er om, at det vil være 5 personer, der uanset sikkert høje kvalifikationer vil ligge langt fremme i den politiske bevidsthed.

Et indirekte bevis på, at andre har den samme idé som vi, får man i bemærkningerne til dette forslag, hvor der står, at hvis en af styrelsen bliver valgt til medlem af folketinget, skal han trække sig ud af styrelsen.

Jeg vil spørge kulturministeren, hvorfor man har kunnet forestille sig en så udmærket folkelig styrelsesform på regionalt plan, men ikke har kunnet tænke sig at overføre den samme form på landsplan. I mediekommissionens forslag om en entreprisemodel ligger der jo også en styrelsesmodel, som ligner den, jeg foreslår for den centrale del af et TV 2.

Så vil jeg godt sige, at vi jo i folketingets kulturudvalg for øjeblikket behandler to love, som man har sagt har sammenhæng med dette lovforslag. Den ene er loven om lokalradio og lokal-TV, den anden vedrører de to forslag, der foreligger om Danmarks Radios styrelse.

Jeg vil godt spørge, hvordan man har forestillet sig at lokal-TV skal blomstre videre, når man får de mange og små regionale TV-stationer, som man får. For os er lokal-TV faktisk vigtigere end regionalt TV, specielt end små regionale TV-stationer. Vi har hørt, at de forhenværende lokale TV-stationer kan glæde sig til at få lov til at producere pro-

[Ingerlise Koefoed]

grammer til TV 2, men det synes jeg ikke man kan spise dem af med, og jeg mener da også, vi med glæde har hørt, at de ikke skal reklamefinansieres; så må man altså i folketingets kulturudvalg arbejde sig frem til en model for offentlig finansiering, og sådan en model håber jeg at de radikale vil kunne tilslutte sig.

Med hensyn til spørgsmålet om de danske produktionsmiljøer er jeg enig; de kan komme til at vokse ved det her, men hvad vil man gøre for at uddanne folk til de produktionsmiljøer? Hvilke ideer har man om det?

Flemming Jensen (KF):

I forlængelse af det, fru Ingerlise Koefoed nævnte, vil jeg gerne stille et par spørgsmål til ministeren, som jeg glemte at stille i første omgang.

Der er i dette forslag nævnt en klageadgang, og det er nævnt, at klager skal indgives senest 4 uger efter, at det pågældende program er sendt. Kan jeg forstå det på den måde, at der så også snart – jeg har tidligere rejst spørgsmålet – kommer en frist for den tid, der må forløbe, inden for hvilken en klage skal være behandlet? Dette gælder for øvrigt også og måske ikke mindst Danmarks Radio.

Så nævner ministeren i sine bemærkninger, at der vil være teknisk mulighed for i ledige tidsrum at benytte de enkelte sendere til at sende lokalt TV fra lokale programvirksomheder inden for hovedstationerne. Jeg vil gerne, eventuelt gennem udvalget, have en uddybning af denne bemærkning. Er »teknisk« mulighed det samme som en reel mulighed? Og i så fald: på hvilke betingelser?

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hr. Tastesen kom i sit seneste indlæg igen ind på spørgsmålet om, hvorvidt der nu er penge nok i den reklamemodel, der er stillet op, og samtidig gentager han, hvad han sagde i sit første indlæg: at når det viser sig, at der ikke er penge nok, så skrider det – underforstået: så får reklamerne mere plads, så får de en bedre plads; der kommer det, han kalder et kommercielt pres på programfolkenne.

Jeg tror, vi skal give os god tid til i udvalget at gennemlæse de formuleringer, der står i teksten om reklamerne, om reklameaktiesel-

skabets virksomhed, om, hvornår reklameblokkene er anbragt, og om, hvorledes hele den del, som er adskilt fra programdelen, styres. Så tror jeg, hr. Tastesen må medgive mig, at der ingen risiko, ingen mulighed er for, at der kan øves kommercielt pres mod dem, der lægger programmerne.

Programfolkene ved, når de får godkendt deres årlige budget, hvad de har i hele årets forløb, uanset om det giver færre eller flere penge ved reklamesalg. Hr. Tastesen ved godt, at den eneste skridning, der kan blive tale om, er en skridning, som der på et eller andet tidspunkt kunne tænkes at blive åbnet for her i folketingsalen.

Der er altså parlamentarisk kontrol med reklamedelen, og det synes jeg hr. Tastesen skulle studere lidt, for det giver præcis den sikkerhed, som hr. Jimmy Stahr for et år siden omtalte i Ny Politik. At programfolkene bliver nødt til at takkes annoncørerne, er der absolut intet der fører i retning af i dette lovforslag.

Nu var kulturministeren jo inde på at sammenligne med andre lande, og jeg tror, man kan gå videre og sige, at denne reklamemodel er den, som har den stærkeste kontrol, den stærkeste parlamentariske kontrol, hvis vi sammenligner med de lande, der har reklamer i TV, og det synes jeg hr. Tastesen skulle lægge mærke til. Måske kunne vi så også komme til at drøfte det problem.

I øvrigt vil jeg meget gerne kvittere for hr. Tastesens gentagelse af, at man er enig i det, der er lovforslagets hovedsigte. Jeg vil også gerne kvittere for, at der har været positive bemærkninger om den regionalisering, der er tale om i lovforslaget, og slet ingen negative, og jeg vil også kvittere for, at hr. Tastesen til sidst åbenede for en diskussion om styrelsen. Jeg tager det alt sammen som udtryk for, at socialdemokratiet er parat til i folketingets kulturudvalg at genoptage forhandlingerne om TV 2, og det synes jeg er positivt.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg vil godt spørge hr. Bilgrav-Nielsen: er det ikke rigtigt, at der under forhandlingerne er sket det, at man er skredet fra den tyske model til den engelske model? Den tyske model med faste blokke før aftenudsendelsens begyndelse har ført os over til, at der

[Tastesen]

kommer et reklamespot på et tidspunkt, hvor man forventer 1 million seere efter det, der er lagt op til her, altså på et tidspunkt, hvor den anden TV-Avis er forbi. Da forventer man altså, at der er ret så mange seere. Det er et skred, der allerede er sket under forhandlingerne.

Dernæst vil jeg godt spørge: tror hr. Bilgrav-Nielsen ikke, at den frie og uafhængige TV-direktør – som det vil blive efter lovforslaget – som er programansvarlig for, hvordan man skal vælge sine programmer ud, vil skele til, hvad det er for ting i forhold til konkurrenten Danmarks Radio med den brede samfundsforpligtelse – jeg har ellers forstået, man også skulle have en bred alsidighedsforpligtelse i TV 2 – han skal have frem for at trække de flest mulige seere til lige præcis på det tidspunkt, hvor reklamerne skal sendes? Det er jo forudsætningen for økonomien i TV 2.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Hr. Bilgrav-Nielsen glædede sig over, at hr. Tastesen åbnede for en diskussion om styrelsen. Nu må jeg sige, at jeg opfattede hr. Tastesens bemærkninger om styrelsen, som om noget af det, jeg sagde om en anden form for styrelse, måske var noget, vi kunne diskutere, og jeg vil så spørge, om jeg i hr. Bilgrav-Nielsens bemærkninger kan lægge, at den styrelsesmodel, der er foreslået her for det centrale TV 2, ikke står helt fast, og at hr. Bilgrav-Nielsen måske er åben for i kulturudvalget at diskutere en noget anden form for central styrelse af et TV 2.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil da gerne sige, at selvfølgelig er alt til diskussion i folketingets kulturudvalg i denne sag som i alle andre sager, men det er da lige så selvfølgelig, at når det radikale venstre og regeringen har indgået et forlig, som er udmøntet i dette lovforslag, kan der kun gennemføres de ændringer i udspillet, som forligsparterne er enige om. Det er helt traditionelt, om jeg må have lov til at sige det.

Det, hr. Tastesen nu spørger om, er, om der er sket en bevægelse fra det, han kalder

den tyske reklamemodel, til den engelske. Det er der ikke tale om, men hvis hr. Tastesen som betingelse for at gå ind i diskussionen om denne delvise reklamefinansiering har nogle andre ønsker om blokkernes placering, er det da absolut også en sag, der kan drøftes. Det er der ingen problemer i.

Så siger hr. Tastesen igen, at programdirektøren vil være nødt til at takkes annoncørerne for at få penge nok ind, men jeg må gentage: der står udtrykkeligt i lovforslaget, at skulle de midler ikke komme ind – og det er jo navnlig i første omgang, man må regne med at der kan være lidt færre midler, fordi programfladen er lidt mindre – er der sikkerhed for, at de midler, som programredaktøren og chefen for foretagendet har brug for, kommer ind. Hr. Tastesen skulle genlæse, hvad hr. Jimmy Stahr skrev i Ny Politik, og så skulle han nærlæse lovforslaget, så vil han se, at det er krystalklart, at der ingen sammenfaldende interesser er og ingen presionsmulighed for annoncørerne med hensyn til programmerne.

Maisted (FD):

Jeg kan forstå på hr. Bilgrav-Nielsen, at nu skal vi til at glæde os til anden behandling, for så får vi måske et nyt forslag, vi skal til at diskutere. Hr. Bilgrav-Nielsen er åben for enhver ting, som socialdemokratiet kunne tænke sig at lægge frem.

Det, jeg glemte i mit første indlæg, var selvfølgelig at sige til lykke til den danske befolkning, når der kommer udenlandske TV-udsendelser, og det er jo især de tyndbefolkede områder, som skal være med til at betale til noget, som de ikke får noget for. Her har de altså muligheden for – og det har i øvrigt hele den danske befolkning – at opsætte parabolantenner, og på den måde får de jo fuldt ud dækket deres behov for at få et TV 2, ja, de får mange TV 2'er. Det skulle undre mig, om det ikke også var muligt for danske annoncører at udnytte den mulighed.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg skal kort svare på de bemærkninger, der har været gjort her i den anden runde.

Til fru Pia Kjærsgaard: der er i lovforslaget tale om en statsgaranti, som kan udnyttes, og det vil sige, at der kan blive tale om,

[Ministeren for kulturelle anliggender]

at der skal optages lån eller på anden måde skaffes offentlige penge. Når fru Pia Kjærsgaard spørger, hvordan jeg kan gå ind for det, må jeg svare: det er, fordi jeg er realist. Man kan jo ikke sælge reklametid, før man har programmer, som kører, og nogle seere, som der kan sendes reklamer til. I den periode er man nødt til at have nogle penge for at bygge systemet op og komme i gang med programproduktionen, og det er derfor, der må være en sådan statsgaranti.

Det er ikke rigtigt, at reklamerne placeres dér, hvor ingen ser dem. Hvis man læser igennem, hvordan reklamerne tænkes placeret, vil man kunne se, at de placeres netop på tidspunkter, hvor der skulle være de seere, som går ind i beregningsgrundlaget.

Jeg må til hr. Tastesen sige, at jeg ser også frem til, at vi i kulturudvalget kan tage vores tal op, for vi arbejder faktisk med to forskellige sæt af tal. Det er det, der er baggrunden for, at vi står så fjernt fra hinanden på dette punkt. Jeg har også de tal, som hr. Tastesen har, men det er ikke dem, vi har brugt, for de udtrykker noget andet end de forudsætninger, som man må lægge for de beregninger, vi har brugt.

Til hr. Dohrmann vil jeg sige: nej, jeg er ikke betænkelig ved de bemyndigelser, der er tillagt kulturministeren, og det er ikke, fordi jeg er særlig optaget af at få tillagt bemyndigelser, men det er, fordi det afgørende ved det system, som vi her har lagt frem, ikke er bemyndigelserne til kulturministeren, det er den høje grad af frihed og selvstændighed, som systemet kommer til at køre med, når først det er stillet op og bestyrelsen er udnævnt.

Så er der ingen indblandingmuligheder i programanliggender og i den måde, hele den nye TV 2-kanal bygges op på. Og man skal lægge mærke til, hvilke kvalifikationer det er, der i lovforslaget direkte kræves af dem, der skal sidde i bestyrelsen. Det er ikke hvem som helst, der kan komme ind, for der stilles nogle ganske bestemte faglige, professionelle krav til de personer, som skal vælges og det sætter snævre grænser for, hvad kulturministeren og dem, han skal rådføre sig med i disse sager, vil kunne foretage af udnævnelser.

Det er i øvrigt ganske parallelt med det system, man har i det helt reklamefinansierede engelske system, hvor det er indenrigsmi-

nisteren, der udnævner en 8 mands bestyrelse, og det fungerer ganske uafhængigt af regeringen og er totalt reklamefinansieret.

Til fru Ingerlise Koefoed blot dette, at jeg tror, at i det konkrete tilfælde vil en organisation som Kræftens Bekæmpelse få ekstra muligheder, når vi får et reklame-TV, for den vil dels kunne købe sig til reklame for sine lotterier, og hvad der ellers kan være tale om at der skal sælges, dels vil der givetvis i programfladen ligesom i den nuværende radios programflade være plads til programmer, som kan tage de ting op, som har med kost og andre ting at gøre. Det kan være hvad som helst, men det afgørende er, at vi har sikret, at der er vandtætte skodder mellem reklamer og indhold, så der vil absolut ikke kunne blive den sammenblanding, som lå bag det spørgsmål, som fru Ingerlise Koefoed stillede.

At vi ikke har valgt den udmærkede form for folkelig opbygning af et repræsentantskab på landsplan, skyldes, at der her skal være tale om at etablere en effektiv, konkurrerende kanal på landsbasis, som skal have en anden styreform end den, vi har kendt fra Danmarks Radio. Når vi skal stille et alternativ op til den, må vi fjerne os fra de systemer, vi har kendt hidtil. Og det gør vi altså med det forslag, som er lagt frem her netop om en anden form for styrelse. Som jeg sagde i min indledning, er det også et af de områder, hvor jeg i hvert fald ser et gennembrud.

Og så må jeg rette en misforståelse. Vi har ikke i regeringen forladt tanken om, at der skulle kunne komme reklamefinansiering af lokalradio og lokal-TV. Det ligger der et lovforslag om fra december; det ligger der stadig, det har vi ikke taget af bordet. Jeg tror godt, at der kan blive balance omkring disse ting; det må vi forhandle os frem til her i den sidste del af folketingssamlingen.

Jeg lægger vægt på, at vi allerede kan se, at det spirer og gror på det regionale område ude omkring i landet. Det er jo ikke bare TV-Syd; men også andre steder, i Fyns, Ringkøbing og Viborg amter, er der initiativer; der sker noget på disse områder. Så der vil givetvis komme nogle ting, som vi kan opfange med det system, vi her har stillet op.

Hr. Flemming Jensen rejste spørgsmålet om klageadgang. Vi har jo i dette forslag måttet henvise til det allerede eksisterende

[Ministeren for kulturelle anliggender]

klagesystem, som findes i Danmarks Radio. Det gør vi, fordi vi ved, at der er nedsat et udvalg under justitsministeriet, som skal komme med nye, samlede regler for klage- og berigtigelsessager i de elektroniske medier, og det arbejde afventer vi. Jeg mener bestemt – og det kan vi da også understrege i denne sammenhæng – at det i dette udvalgsarbejde vil være væsentligt at finde en sådan form, at der også kommer relativt korte frister for afgørelse af sagerne. Det må være et af de mål, som udvalget skal arbejde henimod.

Det tekniske spørgsmål om de lokale muligheder på masterne kan jeg ikke besvare på stående fod. Jeg har forstået det på den måde, at det er næste tekniske fase. Når man først har mastesystemet, vil man kunne udbygge sendemulighederne på dem, så man kan lave et TV 3, hvis man vil det, men man kan også bruge systemet til lokal TV-produktion. Det kan vi jo tale om, når vi ses i kulturudvalget.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg er lidt forbavset, eller også lider jeg af en helt forkert hukommelse. Det er ikke ret længe siden, at jeg i en radioudsendelse hørte kulturministeren udtale, at der ikke bliver tale om reklamefinansiering af lokal-TV, og at det, der står i lovforslaget om lokal-TV og reklamefinansiering, må tages ud af loven. Nu siger kulturministeren, at regeringen ikke har overvejet, om man skal have reklamefinansieret lokal-TV, og de ting stemmer jo ikke rigtig overens.

Det er heller ikke ret længe siden, at jeg enten har hørt i radioen eller læst i avisen, at hr. Bilgrav-Nielsen udtalte, at der ikke bliver tale om reklamefinansiering af lokal-TV før tidligst engang i 1990'erne, fordi de penge, der kommer ind fra reklame, skal gå til det centrale TV 2 og regionalt TV 2.

Jeg vil gerne rettes, hvis jeg tager fejl, men jeg mener ikke, at jeg har gjort mig skyldig i en misforståelse med den udtalelse, jeg kom med før. Ellers har jeg altså en radio, der lyver, og sådan én har jeg dog aldrig hørt om før.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Det var en meget interessant oplysning, ministeren for kulturelle anliggender kom med. I socialdemokratiet er vi jo klart imod reklame; det er en principiel holdning, vi har. Vi har forstået det således, at regeringen under forhandlingerne har påtvunget det radikale venstre, at deres tanker om reklamer i Danmarks Radio ikke kan gennemføres. Og vi troede faktisk på nogle af de meldinger, der er kommet ud om, at det modsatte også var tilfældet: at regeringens ønske om eventuelt at få reklamer i lokal-TV, som det radikale venstre er imod, havde samme konsekvens, at det var med i aftalen, at der ikke kom reklame i lokal-TV i første runde.

Det er interessant at vide det, hvis ulykken skulle ske og der er et flertal for reklamer herinde. Det bliver jo meget inkonsekvent, hvis man begynder at lave restriktioner for, hvem der i givet fald kan komme i betragtning.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg skal ikke udtale mig om den moralske kvalitet af fru Ingerlise Koefoeds radio, men kun konstatere, at den eneste gang jeg har talt i radio om disse ting, var for at rette en avisudtalelse, som gik ud på, at vi skulle have forladt tanken om reklamefinansiering. Den morgen jeg var i radioen, sagde jeg netop, at sådan forholder det sig ikke.

Det er da rigtigt, som hr. Tastesen siger, at disse ting har vi også forhandlet med de radikale om. Det er vi ikke færdige med endnu, så meget kan jeg vel godt sige, for vi skal jo videre med forslaget om lokal-TV, som venter på at blive behandlet. Det skal vedtages inden sommerferien, hvis der skal være lovgrundlag for fortsættelse af de lokal-TV-stationer, som er i gang, og nye, der måtte komme til efter den 1. oktober, fordi loven jo ikke løber længere. Det er forhandlinger, som vi vil fortsætte, for vi skal jo nå et resultat på dette område. Men regeringens standpunkt er uforandret, det kan jeg da i hvert fald markere herfra på dette tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er rigtigt, at forsøget kun løber til den 1. oktober. Hvad har ministeren så tænkt sig? Skal der offentlige tilskud til lokal-TV,

[Pia Kjærsgaard]

eller skal lokal-TV lukke? Jeg må indrømme, at jeg har fået det samme indtryk ud fra, hvad radioen sagde: at der faktisk var lukket for reklamer med hensyn til lokal-TV. Hvad skal der så ske, skal det også være offentlige tilskud? Kan ministeren svare på det på nuværende tidspunkt?

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg må i hvert fald tage afstand fra ordet »også« i den forbindelse. Det, vi taler om her, er ikke et statsfinansieret TV 2. Tværtimod er det et TV 2, som kommer til at forløbe uden for det statslige finanssystem.

Hvad der skal ske med lokal-TV efter den 1. oktober 1986, skal vi drøfte her i folketinget, inden folketinget tager på ferie.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Uddannelsesudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om reelt elevdemokrati i folkeskolen. [Af J. K. Hansen (S) m.fl.]. (Beslutningsforslag nr. B 34).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Kulturudvalget (29/4 86):

Udtræder: Poulsgaard (FP)

Nyt medl.: Dohrmann (FP)

Arbejdsmarkedsudvalget (29/4 86):

Udtræder: Søvnald (SF)

Nyt medl.: Lilli Gyldenkilde (SF)

Markedsudvalget (29/4 86):

Udtræder: Søvnald (SF)

Nyt medl.: Leif Hermann (SF)

Udvalget angående Grønlandslove (29/4 86):

Udtræder: Søvnald (SF)

Nyt medl.: Pelle Voigt (SF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 30. april 1986, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.08